

Samen opstaan voor het goede

Verkiezingsprogramma 2026-2030

Inhoud

	Voorwoord	2
1	Toekomst voor onze kinderen.....	5
2	Zorg voor wie het niet vanzelf gaat.....	10
3	Meedoen in de samenleving	16
4	Wonen en ruimte	21
5	Kunst, cultuur en sport	26
6	Een economie die werkt.....	29
7	Zorg voor de schepping	33
8	Een goed bereikbaar Hilversum	41
9	Een betrouwbare overheid	48
10	Een veilige samenleving	52

Voorwoord

Beste inwoners van de nieuwe gemeente Hilversum,

Voor u ligt het verkiezingsprogramma van de ChristenUnie Hilversum voor de periode 2026-2030. Een programma voor de nieuwe gemeente Hilversum. Dat vraagt om een nieuwe blik, maar vooral ook om aandacht voor wat elke kern of wijk eigen en waardevol maakt.

De verkiezingen van 18 november zijn bijzonder. U kiest dan de gemeenteraad die de nieuwe gemeente de komende jaren richting geeft. Als ChristenUnie willen wij daarin herkenbaar aanwezig zijn: betrouwbaar, betrokken en constructief. Wij luisteren naar inwoners uit de dorpen en wijken, doen recht aan verschillen en bouwen tegelijk aan verbondenheid.

De komende jaren staan wij voor grote opgaven. Kinderen en jongeren verdienen een hoopvolle toekomst. Zorg moet dichtbij en menselijk blijven en senioren moeten waardig ouder kunnen worden. Woningzoekenden moeten een betaalbaar huis kunnen vinden. Onze leefomgeving vraagt om groen, duurzaamheid en bescherming van de schepping. Tegelijk moeten we zorgen voor een gemeente die financieel gezond is, zorgvuldig omgaat met publieke middelen en eerlijk zegt wat wel en niet kan. In al die uitdagingen wil de ChristenUnie opstaan voor het goede. Onze inspiratie daarvoor vinden wij in de Bijbel, in de woorden van Micha 6 vers 8:

“Er is jou, mens, gezegd wat goed is, je weet wat de HEER van je wil: niets anders dan recht te doen, trouw te blijven en bescheiden de weg te gaan van je God.”

Die woorden geven richting aan onze houding en onze keuzes. Wij willen recht doen aan wie kwetsbaar is, trouw zijn aan onze beloften en constructief samenwerken met iedereen die het goede zoekt voor Hilversum en de dorpen daaromheen. In voorgaande jaren hebben we in de gemeenteraad van Hilversum en Wijdmeren laten zien dat we verschil kunnen maken als betrouwbare en constructieve partij.

Voor de komende jaren vatten wij onze inzet samen onder drie lijnen:

Opstaan voor de ander

Wij geloven dat ieder mens uniek en waardevol is. Daarom staan we op voor:

- een toekomst voor onze kinderen en jongeren
- sterke relaties en sociale netwerken
- waardig ouder worden
- een vangnet en een helpende hand voor wie leeft in armoede of eenzaamheid
- een betaalbaar huis voor jong en oud

Opstaan voor een gezonde leefomgeving

Wij geloven dat we als goede rentmeesters moeten omgaan met de aarde, ruimte en middelen.

Daarom staan we op voor:

- een bloeiende economie die bijdraagt aan brede welvaart
- een klimaatneutrale en circulaire toekomst
- betere bereikbaarheid te voet, met de fiets en OV
- meer groen en biodiversiteit

Wij geloven
dat ieder mens
uniek en
waardevol is

Opstaan voor recht en betrouwbaarheid

Wij geloven dat de overheid betrouwbaar moet zijn en recht moet doen. Daarom staan we op voor:

- een open overheid die de waarheid dient, recht doet en de vrijheid verdedigt
- een weerbare en veilige samenleving

Dit programma is bedoeld als basis voor onze inzet in de gemeenteraad én als naslagwerk voor de komende jaren. We willen onszelf eraan blijven spiegelen: doen we recht, zijn we trouw en zoeken we nederig de goede weg?

Tenslotte willen we benoemen dat overal waar we in dit verkiezingsprogramma 'Hilversum' of 'de gemeente' schrijven, we het volledige nieuwe grondgebied van de Gemeente Hilversum bedoelen. Dat is dus inclusief de dorpen van Wijdmeren. Op die manier is het duidelijk beschreven en wennen we meteen aan het idee dat we vanaf 1 januari 2027 samen één gemeente Hilversum zijn.

Wij hopen op uw stem op 18 november, maar daarna ook op uw blijvende betrokkenheid en gebed. Laten we samen opstaan voor het goede!

Bas Nanninga en Marjan Pronk-Ligthart

Foto: Gerjanne Hoek Photography

Toekomst voor onze kinderen

Kinderen en jongeren hebben de toekomst. Zij dragen de toekomst, en daarom heeft de gemeente de verantwoordelijkheid om hen te beschermen, te begeleiden en kansen te bieden. De ChristenUnie wil investeren in stabiele gezinnen, veilige scholen en hechte buurten. In de gemeente Hilversum kunnen kinderen gezond opgroeien, goed onderwijs krijgen en zijn veilige speelplekken. Waar hulp nodig is, wordt dat vanuit de gemeente serieus, met een goede inschatting van urgentie, opgepakt.

1.1 Zorg voor kinderen & hun ouders

Stabiele, sterke en liefdevolle gezinnen vormen de veilige basis voor gelukkige kinderen die zich goed ontwikkelen. In een tijd waarin relaties onder druk staan en scheidingen toenemen, kiest de ChristenUnie ervoor om ouders actief te ondersteunen met relatievorming, opvoedondersteuning en mentale voorbereiding op ouderschap. De eerste 1.000 dagen van een kind zijn cruciaal. Daarom moet geboortezorg niet alleen toegankelijk zijn, maar ook gericht op het versterken van de ouder-kindrelatie.

De ChristenUnie wil dat de gemeente hierin regie neemt, zodat preventie geen bijzaak is maar een kerntaak. Kinderen hebben fundamenteel recht om op te groeien in een gezin. De ChristenUnie is voorstander van initiatieven waarin ouders andere ouders ondersteunen.

De gemeente Hilversum is verantwoordelijk voor het aanbod en de kwaliteit van de jeugdhulp, voor de zorgtoewijzing en de samenwerking met andere gebieden, zoals zorg, onderwijs, politie en justitie.

We zien een maatschappelijke ontwikkeling waarbij ouders steeds vaker een beroep doen op jeugdhulp. De ChristenUnie pleit verder voor preventie en vroegsignalering. Jongeren en hun ouders zijn erbij gebaat als op het juiste moment de juiste zorg beschikbaar is. We beseffen dat complexe problematiek niet zomaar met kortetermijnhulp op te lossen is.

Zorg en hulpverlening moet dichtbij kinderen worden georganiseerd, bijvoorbeeld op kinderopvang of scholen. Vanwege de leerplicht fungeert het schoolgebouw als de vind- en handelingsplaats van ondersteuning. Schakel de nodige expertise in de kinderopvang of school in. Zet in op preventie om te voorkomen dat duurdere en zwaardere vormen van zorg nodig zijn. Tegelijkertijd krijgt de leerkracht extra professionele ondersteuning. Samen met de ouders kunnen ze terecht bij een andere professional, die een deel van de zorg overneemt. Wij willen passend onderwijs en jeugdzorg zoveel mogelijk ontschotten. De gemeente zorgt, samen met de zorgpartners, voor continuïteit van zorg en ondersteuning als jongeren in de jeugdzorg 18 jaar worden.

- Waar staan wij voor op**
- Geboortezorg bij verloskundigen en consultatiebureau's moet toegankelijk zijn en goed bereikbaar, ook in de verschillende wijken en dorpen. De zorg moet niet alleen gericht zijn op de lichamelijke voorbereiding op de komst van een kindje, maar ook op de mentale voorbereiding. Een preventief programma 'centering pregnancy' is hier bijvoorbeeld helpend bij. In Kortenhoef komt het consultatiebureau terug, waarbij de gemeente proactief zoekt naar een goede locatie.
 - Bij gezinnen met complexe problemen wordt gestreefd naar een integrale (familiegroeps)aanpak (één gezin, één plan, één regisseur). Ook al is dat door de Privacywetgeving niet altijd haalbaar. Zorgvrager en het gezin maken deze samen met de omgeving en professionals. De praktijkondersteuner bij de huisarts is een professional om jeugdigen met lichte psychosociale problematiek ondersteuning te geven.
 - Ouders/gezinnen worden actief gewezen op de mogelijkheid om via een Persoonsgebonden Budget (PGB) identiteitsgebonden of specialistische zorg in te kunnen kopen als de gemeente deze zorg zelf niet heeft ingekocht.
 - Passende zorg en opvang moet mogelijk blijven voor jongeren die kampen met complexe problemen. Inkoop van jeugdhulp gebeurt niet alleen op prijs, maar vooral op basis van noodzakelijke passende hulp van goede kwaliteit en waar nodig maatwerk.
 - Ouders die hulp vragen worden proactief geïnformeerd over de wettelijke mogelijkheid voor opvoedingsondersteuning en jeugdhulp die aansluit bij hun levensovertuiging.

Laagdrempelig
aanbod voor
opvoeden en
relaties

- De ChristenUnie wil investeren in gezinshuizen, pleeggezinnen, steungezinnen om het aantal uithuisplaatsingen en opvang in instellingen terug te dringen en zwaardere hulpverleningstrajecten te voorkomen. Kleinschalige instellingen binnen de regio zullen hiervoor nodig blijven.
- Er moet aandacht blijven voor de psychische gezondheid bij kinderen en ouders, extra inzet op het voorkomen van depressies en suïcide onder jongeren.
- De ChristenUnie pleit voor voorlichting op scholen en aan ouders, zodat kinderen bewust en veilig leren omgaan met internet en sociale media.
- Tienermoeders te ondersteunen en begeleiden naar zelfstandigheid, bijvoorbeeld door ondersteuning bij een studie.
- Via bestaande organisaties aanbieden van laagdrempelige opvoedcursussen over verschillende leeftijdsgroepen: van baby tot puber. Het aanbieden van standaard voorlichting op scholen over ‘wat verandert er als je 18 jaar wordt’.
- Loket voor ondersteuning van relaties: zoals het aanbieden van laagdrempelige relatiecursussen en praktijkondersteuners voor gesprek en advies/doorverwijzing. Professionals uit het veld ontwikkelen samen met de gemeente preventief (v)echtscheidingsbeleid. Allereerst gericht op het laagdrempelig en vrijwillig versterken van relaties van alle ouders in de gemeente Hilversum, maar daarnaast ook op tijdige hulp als een scheiding onvermijdelijk is.
- Bekendheid en laagdrempeligheid van Veilig Thuis (advies- en meldpunt voor huiselijk geweld en kindermishandeling), bij alle inwoners.

1.2 Onderwijs

De eerste twaalf jaar van je leven breng je een groot deel van de tijd op de basisschool door. Voor kinderen is de school een belangrijke plek. Het is een plek waar ze kennis opdoen en zich sociale vaardigheden eigen maken.

Hilversum en de dorpen kennen vele basisscholen met elk hun eigen karakter en identiteit. Deze scholen zijn niet van de gemeente, maar van de samenleving. De gemeente en het onderwijs delen wel de maatschappelijke opdracht om kinderen en jongeren zich optimaal te laten ontwikkelen. De Hilversumse scholen moeten in staat gesteld worden hun pedagogisch klimaat zo vorm te geven dat kinderen en jongeren – ongeacht hoe verschillend ze zijn – mee kunnen doen en tot leren komen in het reguliere onderwijs. Daar waar de zorg voor leerlingen te groot wordt voor onderwijsprofessionals in het reguliere onderwijs, is het nodig dat er een goede link is tussen jongere, scholen, jeugdzorg en gemeente.

In Hilversum biedt het onderwijs gelijke kansen voor alle leerlingen, onafhankelijk van de financiële situatie van ouders. De schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor de kwaliteit van het onderwijs. Zij geven uitvoering aan het bieden van inclusief onderwijs aan alle kinderen. Het is daarbij belangrijk dat onderwijs, preventie en jeugdhulp goed op elkaar afgestemd zijn. Het is noodzakelijk om samen op te trekken en te organiseren wat voor leerlingen nodig is om zich optimaal te kunnen ontwikkelen.

De ChristenUnie wil graag het onderwijs ondersteunen, waar dat vanuit de gemeenteraad binnen de mogelijkheden kan. De ChristenUnie is voor vrijheid van onderwijs. En ziet alle onderwijsvormen als bijzonder. Dat houdt in dat ouders, vanuit hun verantwoordelijkheid, kunnen kiezen voor een school die aansluit bij de eigen waarden, identiteit en idealen en dat de gemeente de diversiteit van scholen op pedagogische en levensbeschouwelijke gronden respecteert. Mits dit onderwijs de Nederlandse waarden en normen als basis neemt. En geen afbreuk wordt gedaan aan de kwaliteit van het onderwijs, zoals vastgelegd in de wet. Scholen zijn zelf verantwoordelijk voor de kwaliteit van onderwijs. De gemeente is verantwoordelijk voor huisvesting, een gezond leefklimaat en een goede aansluiting tussen onderwijs en zorg.

- Waar staan wij voor op**
- De gemeente stimuleert goed werkend en waar mogelijk inclusief onderwijs. In eerste instantie is dit de verantwoordelijkheid van scholen, maar kinderen voor wie het reguliere onderwijs niet past, komen vaak bij de gemeente voor hulp. De ChristenUnie wil dat de gemeente samen met scholen een gezamenlijke visie opstelt over onderwijs dat recht doet aan verschillen en zicht beweegt richting inclusief onderwijs.
 - Er komt extra begeleiding vanuit het sociaal wijkteam in samenwerking met het onderwijs voor overbelaste jongeren die door een complexe thuissituatie niet of weinig naar school gaan. Er is een nauwe samenwerking met het Regionaal Bureau Leerlingenzaken (RBL), zodat goed in kaart is welke jongeren dit betreft en wat de reden is van uitval.
 - De gemeente neemt haar verantwoordelijkheid voor het deel van de onderwijshuisvesting, waarbij ontwikkeling en vernieuwing van onderwijs wordt gestimuleerd en er aandacht is voor duurzaamheid en een goed binnenklimaat. De gemeente moet beter plannen en programmeren wanneer op welke school investeringen nodig zijn en daar beter op sturen, zodat werk gemaakt kan worden van de noodzakelijke renovatie en verduurzaming van schoolgebouwen. Renovatie van bestaande gebouwen heeft daarbij de voorkeur boven slopen en nieuwbouwen.
 - De ChristenUnie ziet voor de gemeente een aansporende, en waar nodig faciliterende rol, om projecten

Goede begeleiding van kwetsbare jongeren zorgt voor een waardevolle plek in de maatschappij

te ondersteunen op het vlak van het bevorderen van leesvaardigheid, het voorkomen van pesten, en het versterken van gelijke kansen voor iedereen.

- De gemeente stimuleert, met oog en waardering voor de eigenheid en identiteit van scholen, samenwerking tussen voor- en vroegschoolse voorzieningen en het onderwijs. Maar ook de samenwerking tussen het primair onderwijs en het voortgezet onderwijs en het onderwijs dat daarop volgt. De ChristenUnie dringt aan op een warme overdracht (van leerlingen van het PO naar het VO; niet van dossiers of nummers) zeker waar het gaat om kwetsbare jongeren.
- De ChristenUnie is voor de ontwikkeling van Integrale Kind Centra (IKC), mits er voldoende draagvlak is bij schoolbesturen, leerkrachten en ouders, en de identiteit van de verschillende scholen niet onder druk komt te staan.
- Elke school is een 'Gezonde School' is. De gemeente motiveert scholen tot acties die gericht zijn op het informeren van leerlingen over een gezonde levensstijl, denk bijvoorbeeld aan moestuinen, schoolfruit, rookvrije schoolpleinen, sport en bewegen en voorlichting.

1.3 Arbeidsmarkt

De ChristenUnie vindt het belangrijk dat onderwijs, overheid en arbeidsmarkt meer gaan samenwerken. Dat leerlingen en studenten niet buiten de boot vallen omdat er geen plek voor hen is om te leren op de arbeidsmarkt. De gemeente neemt de regie voor de samenwerking tussen scholen, werkgevers en andere organisaties voor een goede aansluiting tussen onderwijs en bedrijfsleven.

- Waar staan wij voor op**
- Naast vakkenis meer aandacht voor de essentiële vaardigheden die gevraagd worden voor de arbeidsmarkt. Denk bijvoorbeeld aan: het voeren van een telefoongesprek of klantcontact.
 - Meer bekendheid geven aan de activiteiten van het Regionaal Bureau Leerlingzaken (RBL) om te voorkomen dat kwetsbare jongeren en leerlingen uit vallen, vroegtijdig onderwijs verlaten zonder goede startkwalificatie voor werk.
 - Het Werkcentrum Gooi- en Vechtstreek een belangrijke taak geven voor de matching van stageplaatsen, zowel voor het MBO, leerlingen van de praktijkschool en statushouders.
 - Voldoende leer-en werkplekken in reguliere bedrijven of bij het sociaal ontwikkelbedrijf voor mensen met een beperking of afstand tot de arbeidsmarkt. Kwetsbare jongeren krijgen de juiste begeleiding zodat zij een waardevolle plek in de maatschappij in kunnen vullen.

Zorg voor wie het niet vanzelf gaat

Wij geloven dat mensen door God zijn gemaakt om naar elkaar om te zien. We hebben elkaar nodig. Bijna iedereen maakt deel uit van een of meerdere netwerken, zoals een gezin, sportclub, kerk, school, buurt en sociale media. Toch zijn hechte gemeenschappen geen vanzelfsprekendheid meer in onze individualistische samenleving. Niet iedereen kan meekomen en eenzaamheid is voor velen dagelijkse realiteit.

Tegelijk ontstaan er mooie initiatieven waarin mensen naar elkaar omzien. Er is een hernieuwde kracht in de samenleving die gekoesterd en versterkt moet worden. De gemeente biedt hulp en maatwerk als mensen het niet alleen redden of geen eigen netwerk hebben. Zorg voor de ander geldt wat de ChristenUnie betreft voor iedereen, ongeacht kleur, afkomst, seksuele geaardheid, leeftijd, religie, gezondheid of beperkingen. De ChristenUnie wil deze sociale verbondenheid bevorderen en ziet mantelzorgers, vrijwilligers, maatschappelijke en religieuze organisaties, wijkcentra en kerken als waardevolle aanvullingen op professionele zorg. De gemeente biedt hulp en maatwerk wanneer mensen het niet alleen redden of geen eigen netwerk hebben.

2.1 Zorg voor kwetsbare inwoners

Een goede gezondheid begint bij een gezond leven. Dat betreft niet alleen de fysieke gezondheid maar ook de mentale gezondheid. Gezondheid is van invloed op ons functioneren en presteren in de maat-

Samenredzaamheid
ondersteunt
zelfredzaamheid

schappij. Hoewel zorgen voor je gezondheid vooral een verantwoordelijkheid van de inwoner zelf is, heeft de gemeente hierin ook een taak, door het bevorderen van een zo gezond mogelijk leefklimaat en het stimuleren van gezond gedrag. De ChristenUnie is groot voorstander van zorg die dichtbij is georganiseerd, bereikbaar en op menselijke schaal. De zienswijze vanuit Positieve Gezondheid is dat er gekeken wordt naar wat wel kan, naar wat ons veerkracht geeft en hoe we betekenisvol kunnen leven. Dit geeft ruimte om mee te kunnen doen in de samenleving en van betekenis te zijn voor de ander. De ChristenUnie wil daarbij uitgaan van de zorgvraag van inwoners. Het weghalen van de schotten tussen hulp, zorg en participatie en het voorkomen en verminderen van bureaucratie helpt hierbij.

De ChristenUnie wil erop toezien dat de gemeente Hilversum mensen met verward gedrag beter en dichterbij hun eigen situatie ondersteunt, samen met GGZ, politie, zorg- en wijkteams. Daarbij ligt de nadruk op hulpgroepen, gezamenlijke woonruimte, 24/7 ambulante wijkzorg, beschermd wonen, betere ketensamenwerking en meer inloophuizen en time-outvoorzieningen, zodat politiecellen zo veel mogelijk worden vermeden.

- Waar staan wij voor op**
- Toe te zien dat bij zorgaanvragen van inwoners een gesprek gevoerd wordt met de aanvrager, samen met gezinsleden, mantelzorgers en/of een onafhankelijke cliëntondersteuner. De gemeente werkt proactief, ziet erop toe dat de burger niet verzandt in bureaucratische procedures.
 - Als zorg niet via een Zorg-in-natura (ZIN) contract geleverd kan worden, is een persoonsgebonden budget (pgb) een instrument om toch passende zorg onder regie van de zorgvrager aan te vragen. De ChristenUnie wil dat het pgb-gebruik mogelijk blijft en dat inwoners die mogelijkheid kennen. Zo hebben zorgvragers altijd de mogelijkheid om identiteitsgebonden of andere noodzakelijke zorg in te kopen als deze niet gecontracteerd is. Aanvragen van een Persoonsgebonden Budget (PGB) vereenvoudigen.
 - Inzet van de gemeente op blijvende samenwerking tussen verschillende partners, bijvoorbeeld huisartsen, het Sociaal Plein en buurtwerkers.
 - De inzet van ervaringsdeskundigheid (bij o.a. de GGZ, maatschappelijke zorg, mantelzorg en vluchtelingenwerk) is doeltreffend en heeft ook meerwaarde voor de ervaringsdeskundige zelf.
 - Er is structureel overleg tussen kerken (diaconieën) en de gemeente om kerken een volwaardige plaats te geven in de sociale structuur.
 - Een eigen bijdrage voor zorg/ondersteuning mag nooit leiden tot zorgmijding.

Geen schotjes tussen
hulpverleners,
maar doelgerichte
samenwerking

- Laaggeletterdheid zorgt voor kwetsbaarheid. De ChristenUnie steunt de uitvoering van het Taalakkoord uit 2019 en het actieplan Laaggeletterdheid in regio Gooi- en Vechtstreek.
- Landelijke preventieakkoorden concreet vertalen naar de Hilversumse situatie.
- Inzetten op alcoholvoorlichting voor jongeren en volwassenen. In het Gooi is het drankgebruik onder volwassenen relatief hoog.
- Extra aandacht over de gevaren van synthetische drugs. We willen niet dat het incidenteel gebruik van een pilletje normaal wordt gevonden.
- Extra aandacht voor de gevaren van online gokken. Door de nieuwe wetgeving is een stijging waarneembaar van online gokken. Wij verwachten dat de schuldenproblematiek daardoor nog meer zal toenemen.
- In Hilversum sterk in te zetten op buurthuizen als centrale ontmoetingsplekken in de wijk. Een jongeren-centrum in elke wijk.
- Laagdrempelige toegang tot het Sociaal Plein en buurtteams. Zowel fysiek als digitaal. En geen wachtlijst voor een eerste gesprek.
- Effectieve en efficiënte samenwerking tussen verschillende afdelingen van het Sociaal Plein, waardoor complexe problemen snel in kaart gebracht worden.
- Sturen op een doelgerichte samenwerking tussen alle professionele hulpverleners in Hilversum. Bijvoorbeeld geen dubbele intakes, maar vertrouwen op de professionaliteit van collega's van andere organisaties. In het Gooi is het drankgebruik onder volwassenen relatief hoog.
- Sturen op een betere samenwerking tussen professionals en het netwerk van de inwoner.
- Goede zorg voor inwoners met complexe psychische problematiek door samenwerking tussen politie, GGZ, spoedeisende hulp, het Sociaal Plein, zorgteams, buurtcoördinatoren en buurtbemiddeling.
- Een gebruiksvriendelijk digitaal sociaal platform met een goede sociale kaart en volledige informatie over alle activiteiten in Hilversum.

2.2 Mantelzorgers

In Hilversum wonen ouderen die langer thuis willen wonen, maar wel ondersteuning nodig hebben. Veel partners en kinderen zijn trouwe mantelzorgers. Speciale zorg voor thuiswonende kwetsbare kinderen kan heel belastend zijn. Dagbesteding en vervangende zorg zijn belangrijk om overbelasting van mantelzorgers te voorkomen. Daarom pleit de ChristenUnie voor goed inzetbare respijtzorg, waaronder van de mantelzorger en het proactief benaderen van mensen die, soms zonder dat ze het zelf weten, mantelzorger zijn geworden.

- Waar staan wij voor op**
- Wij willen toezien op dat de gemeente een ruim aanbod heeft aan mantelzorgondersteuning, waaronder een respijtvoorziening of vervangende zorg, wat aansluit bij de behoefte van mantelzorgers.
 - Wij willen stimuleren dat de gemeente mantelzorgondersteuning actief onder de aandacht brengt bij mantelzorgers. Bij jonge mantelzorgers is er extra aandacht voor specifieke ondersteuning, bijvoorbeeld bij het combineren van zorgtaken met school of studie.

2.3 Vrijwilligers

Hilversum kent vele vrijwilligers, waar we trots op mogen zijn. Vrijwilligers zijn van onschatbare waarde voor onze samenleving. De ChristenUnie wil dat de gemeente vrijwilligerswerk faciliteert en het vrijwilligers en organisaties/verenigingen niet moeilijker maakt door extra regels of beperkingen. Dit geldt voor het doen van vrijwilligerswerk naast een uitkering, maar ook voor het geven van mantelzorg naast een baan en het activeren van vluchtelingen door middel van vrijwilligerswerk.

- Waar staan wij voor op**
- De gemeente stimuleert buurtactiviteiten en zet zich in voor verbinding en het tegengaan van eenzaamheid.
 - De sociale kaart van vrijwillige inzet doorontwikkelen, zodat vrijwilligers en organisaties met elkaar in verbinding worden gebracht.
 - Het platform Vrijwillige Inzet doorontwikkelen, zodat organisaties gebruik kunnen maken van elkaars deskundigheid.

2.4 Iedereen telt en doet mee

Mensen met een beperking moeten op alle fronten kunnen meedoen. Wij willen bevorderen dat inwoners zo lang mogelijk zelfstandig kunnen wonen als zij dat willen. Dat geldt ook voor mensen met een beperking. Per situatie zal bekeken moeten worden wat de mogelijkheden zijn.

- Waar staan wij voor op**
- De gemeente zorgt voor voldoende aangepaste zorgwoningen, ook voor de groep jongvolwassenen met een psychiatrische achtergrond, of die begeleid wonen (of kamertraining) nodig hebben.
 - De gemeente zorgt ervoor dat openbare ruimten, gebouwen, voorzieningen en (plaatselijke) evenementen toegankelijk zijn voor bezoekers met een beperking.
 - Voldoende openbaar toegankelijke toiletten, ook voor mensen met een beperking. Restaurants stimuleren om mee te doen door middel van een herkenbaar bordje.

- De gemeente zoekt actief naar mogelijkheden om kinderen met een beperking te laten sporten.
- Korte wachttijden voor de Wmo-taxi.
- Voldoende zinvolle dagbesteding en mogelijkheden voor arbeidsmatige dagbesteding.

2.5 Ouderen

Ouderen betekenen veel voor onze samenleving. Ze hebben bijgedragen aan het functioneren van de samenleving zoals die nu is. Ouderen verdienen aandacht en steun, juist in deze tijd. Veel ouderen functioneren prima en weten lang hun weg zelfstandig of met zelf georganiseerde hulp of netwerken te vinden. Vaak ontstaat door lichamelijke of geestelijke klachten een verminderde mobiliteit. Eenzaamheid wordt zo een steeds groter risico. Wij willen dat in Hilversum voldoende mogelijkheden zijn voor hulp en ontmoeting om eenzaamheid zoveel mogelijk te voorkomen. Steeds meer mensen met een zorgvraag wonen langer thuis. Woningen moeten dus geschikt zijn voor ouderen en mensen met een beperking. Tegelijkertijd streven we naar goede doorstroommogelijkheden voor ouderen naar kleinere woningen.

- Waar staan wij voor op**
- In buurthuizen of andere voorzieningen met een openbaar karakter zijn laagdrempelige mogelijkheden voor ontmoeting en activiteiten.
 - Stimuleren van cursussen digitale vaardigheden voor senioren in buurthuizen en/of bibliotheken.
 - Zingeving wordt bij (preventieve) gesprekken met ouderen met een zorgvraag een bespreekbaar onderwerp, zo nodig maakt de gemeente hiervoor gebruik van deskundigheid van kerken of andere religieuze organisaties.
 - Hilversum wordt een dementievriendelijke gemeente door relevante medewerkers een gerichte training Samen Dementievriendelijk aan te bieden, dementie in de samenleving bespreekbaar te maken en de juiste zorg en ondersteuning te bieden aan mensen met dementie en hun mantelzorgers.
 - Er komen voldoende kleinere woningen waar ouderen langer zelfstandig kunnen wonen, zodat doorstroom ontstaat van gezinswoningen naar kleinere (betaalbare) ouderenwoningen.
 - Woningeigenaren krijgen voorlichting over het levensloopbestendig maken van hun woning.
 - Er komen afspraken met woningcorporaties om woningen geschikt te maken voor bewoners die intensieve zorg nodig hebben

Vriendelijk beleid
voor mantelzorgers
en vrijwilligers

2.6 Daklozen

In de gemeente Hilversum heeft niet iedereen een dak boven zijn hoofd. De gemeente heeft de verplichting mensen die door wat voor oorzaak dakloos zijn, opvang te bieden. Deze opvang heeft als doel te voorzien in basisbehoeften, mensen tot rust te laten komen en te begeleiden naar noodzakelijke hulp en uiteindelijk weer naar zelfstandigheid.

- Waar staan wij voor op**
- Voldoende opvang voor dak- en thuislozen, waarin het welzijn voorop staat.
 - Meer voorzieningen met tijdelijke huurcontracten van minimaal twee jaar.
 - Flex- woningen bouwen voor mensen met een acute woonbehoefte.
 - Het stimuleren van particuliere bewonersinitiatieven en maatschappelijke organisaties waar het gaat om vernieuwende woonvormen.
 - Gezinnen die op straat komen te staan vanaf de eerste dag opvang te bieden.

2.7 Vluchtelingen en statushouders

De ChristenUnie wil dat de gemeente verantwoordelijkheid neemt in de opvang van asielzoekers en statushouders, in goede afstemming met regiogemeenten. Inwoners worden tijdig geïnformeerd en er is aandacht voor draagvlak in de wijk. Ook wil de gemeente helpen bij huisvesting van statushouders. Er is ook aandacht voor kinderen, ongedocumenteerden.

Daarnaast zet de gemeente in op snelle participatie en inburgering: taal leren, werkervaring opdoen, vrijwilligerswerk en meedoen in de samenleving. Daarbij wordt samenwerking gezocht met het COA, Vluchtelingenwerk, kerken en andere maatschappelijke en religieuze organisaties.

Het voorkomen en aanpakken van overlast is belangrijk.

Werk en inburgering moeten makkelijker worden gemaakt via flexibele lessen, begeleiding en een vroeg plan van aanpak.

- Waar staan wij voor op**
- Het woningaanbod voor statushouders verspreiden over alle wijken en dorpskernen
 - Voldoende opvang voor vluchtelingen, maar dan wel kleinschalig.
 - Een goede invoering van de nieuwe Wet Inburgering.

Voldoende opvang
voor daklozen en
vluchtelingen

3

Meedoen in de samenleving

Werken is voor de meeste mensen een manier om, naast het verdienen van een inkomen, talenten te ontplooiën en contact met anderen te hebben. We leven in één van de rijkste regio's van ons land, maar ook in onze gemeente kunnen mensen niet rondkomen. Niemand mag in Hilversum aan zijn of haar lot worden overgelaten, vindt de ChristenUnie.

Financiële zelfredzaamheid staat voorop, maar is geen voorwaarde om van betekenis te kunnen zijn voor onze samenleving. Als een betaalde baan niet haalbaar is, ondersteunen we inwoners met het vinden van bijvoorbeeld vrijwilligerswerk. De arbeidsmarkt verandert voortdurend. Mogelijkheden voor omscholing moeten volop aanwezig zijn.

Dit vraagt niet alleen om een goede manier van omgaan met de sociale zekerheid maar vooral om het scheppen van randvoorwaarden waarbinnen mensen zelf aan perspectief kunnen werken. De Christen-Unie zet zich in voor een bijstandsbeleid vanuit vertrouwen en de menselijke maat waar mensen een fatsoenlijk inkomen hebben en zelf regie houden over hun leven.

3.1 Aan het werk

De arbeidsmarkt verandert constant. Naast vaste contracten bij bedrijven, zijn er in Hilversum ook ondernemers en zzp'ers. De match tussen een vacature en een werkzoekende in deze regio is lastig,

vanwege het nijpend tekort aan werkgelegenheid voor praktijkgeschoolde inwoners. Ook zzp'er worden is niet altijd een eigen keuze.

Voor mensen zonder een betaalde baan of mensen met een beperking, moet het vanzelfsprekend zijn dat zij de mogelijkheid krijgen om hun talenten in te zetten, of dat nu betaald is of via vrijwilligerswerk.

- Waar staan wij voor op**
- De kansen voor werkgelegenheid en scholing duidelijk communiceren met inwoners, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties.
 - Vol in te zetten op werkgelegenheid voor praktijkgeschoolde inwoners. Samenwerking met het MBO-college Hilversum en de Praktijkschool voor een goede aansluiting tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt.
 - Vestigingsbeleid stimuleren voor bedrijven waarvan de werkgelegenheid aansluit bij de plaatselijke behoefte. Ook kleinere bedrijven voor praktijkgeschoold werk maximaal ondersteunen om zich hier te kunnen vestigen.
 - Doorontwikkeling van regelarme bijstand: binnen de grenzen van de wet beperken van de regels voor bepaalde inwoners. Bijvoorbeeld oudere bijstandsgerechtigden die weinig kans op een baan hebben. Door de bespaarde tijd van de consulenten kunnen anderen, bijvoorbeeld jongeren, extra worden begeleid.
 - Beleid rond het ontvangen van giften en bijverdiensten duidelijk communiceren aan inwoners.
 - De ChristenUnie is voor een coöperatieve samenwerking tussen het Sociaal Ontwikkelbedrijf en werkgevers. De gemeente zoekt in samenwerking met het bedrijfsleven naar kwalitatief goede en voldoende beschutte werkplekken en naar begeleiding vanuit de samenleving via vrijwilligers. Kennis en expertise van de Tomingroep mag niet verloren gaan.
 - Als gemeente het goede voorbeeld geven in het aannamebeleid voor mensen met een uitkering en alert zijn op arbeidsdiscriminatie.
 - De gemeente zet in op meerjarige projecten en programma's van vrijwilligers waarbij kwetsbare doelgroepen meerjarig worden ingezet in het bedrijfsleven en/of maatschappelijke organisaties.
 - Aparte aandacht voor re-integratie van 55-plussers, omdat deze groep een andere aanpak vraagt.
 - De gemeente zet zich in om mensen met langdurige psychische klachten te begeleiden naar zinvolle dagbesteding of (vrijwilligers-) werk.

Begeleiden van jongeren naar werk heeft de hoogste prioriteit

Arbeidsmigranten hebben recht op goede arbeidsomstandigheden

3.2 Nieuwkomers en arbeidsmigranten

Voor een goede integratie van nieuwkomers is het van belang dat zij snel aan de slag kunnen met een opleiding, leerwerktraject, stage of baan. Binnen de nieuwe inburgeringswet zijn hiervoor voldoende mogelijkheden. De gemeente zorgt dat er een goede verbinding is tussen de nieuwe inburgeringswet en de ondersteuning bij en bemiddeling naar werk.

Ook in onze gemeente werken en wonen arbeidsmigranten. Zij zijn voor onze lokale economie belangrijk, maar vormen een kwetsbare groep. Regelmatig hebben zij te maken met uitbuiting, mensenhandel, slechte woonomstandigheden. Door de taalbarrière is het moeilijk deel uit te maken van onze Hilversumse samenleving. De ChristenUnie wil lokaal beleid dat bijdraagt aan integratie en het risico op uitbuiting, dakloosheid en overlast beperkt. Een belangrijke voorwaarde hiervoor is dat arbeidsmigranten die langer dan vier maanden in Nederland verblijven, zich inschrijven in de Basisregistratie Personen. Hiermee krijgen zij dezelfde rechten, zorg en plichten als elke Nederlander.

- Waar staan wij voor op**
- Samenwerking te zoeken met organisaties en bedrijven, zodat er een goede verbinding is tussen de nieuwe inburgeringswet en de ondersteuning bij het vinden van werk. Werk en inburgeren moet makkelijk gemaakt wordt door avondlessen, flexibele schooltijden en contact tussen werkgever en taalschool.
 - Regelmatige evaluatie van de uitvoerbaarheid van de nieuwe inburgeringswet, omdat wij verwachten dat het niet gemakkelijk zal zijn alle doelstellingen te realiseren.
 - Als gemeente met betrokken werkgevers en uitzendbureaus duidelijke afspraken te maken over inschrijving BRP, huisvesting, arbeidsomstandigheden en rechten en plichten van arbeidsmigranten.
 - Regels in onze gemeentelijke wetgeving (APV) over onder andere de exploitatievergunning en andere regels (overlast, het aantal personen per woning, enzovoort) rond het huisvesten van arbeidsmigranten.
 - Als gemeente regelmatig huisvesting en arbeidsomstandigheden van arbeidsmigranten te controleren. Ook om mensenhandel op het spoor te komen.

3.3 Armoede, preventie en schuldhulpverlening

In Hilversum leven mensen die niet rond kunnen komen. Denk aan minima en senioren die alleen van hun AOW moeten leven. De ChristenUnie wil armoede bestrijden. Armoede leidt vaak tot stress, sociale problemen en slechtere schoolprestaties bij jongeren. Omdat voorkomen nog altijd beter is dan genezen, moet maximaal worden ingezet op preventie en vroegsignalering. Gezinnen met kinderen verdienen hierbij extra aandacht. Wij willen de vicieuze cirkel van achterstand doorbreken. Kinderen moeten altijd

Schulden en stress
gaan hand in hand,
dat vraagt een aanpak
op meerdere fronten

naar sport kunnen, een vergoeding kunnen krijgen voor schoolreisjes of een laptop om op school goed mee te kunnen doen.

Armoedebestrijding is bedoeld om inwoners te helpen. Nu is het een wirwar aan regels die veel administratieve rompslomp veroorzaakt. De ChristenUnie wil dat gezinnen optimaal gebruik maken van de regelingen. Eén gezin, één plan en één regisseur. Deze regisseur zorgt ervoor dat op alle fronten wordt meegedacht: werk en opleiding, maar ook goed in je vel zitten (psychische en fysieke gezondheid) zijn belangrijke factoren. Jongeren zijn financieel kwetsbaar. Een integrale aanpak is voor hen heel belangrijk. Verstandig omgaan met geld en het voorkomen van schulden maakt onderdeel uit van het preventieve programma van de gemeente.

Het hebben van schulden levert veel stress op en leidt vaak tot geestelijke en lichamelijke klachten. De aanpak van schulden is dus urgent. In de situatie waarbij mensen wel willen, maar niet kunnen betalen, willen we dat de gemeente ‘sociaal’ gaat incasseren. Bij het ontstaan van betalingsachterstanden kijkt de gemeente naar de situatie van de persoon en wordt maatwerk geboden. We gaan altijd uit van vertrouwen en de gemeente moet hulp bieden bij het organiseren van een betalingsregeling. Dit geldt voor alle gemeentelijke afdelingen.

Hoewel wij het liefst een samenleving zien waarin voedsel- en kledingbanken niet nodig zijn, zijn wij dankbaar voor het kostbare werk dat zij doen. Ook zij mogen op gemeentelijke steun rekenen, bijvoorbeeld door het beschikbaar stellen van een locatie of een vervoersmiddel.

- Waar staan wij voor op**
- Eén schuldenaar, één regisseur. De gemeente Hilversum zet in op het aanbieden van saneringskredieten aan mensen met problematische schulden. Daarmee worden schulden afgekocht en blijft er nog maar één schuldeiser over. Zo creëren we rust en perspectief. We benutten het landelijke Waarborgfonds als waarborg voor de saneringskredieten.
 - De gemeente Hilversum maakt gebruik van de Nederlandse Schuldhulproutroute en mijnschuldenwijzer.nl.
 - Na aanmelding moet iemand binnen twee weken bij de schuldhulpverlening terecht kunnen. De ChristenUnie zet in op kortere schuldhulptrajecten met goede begeleiding, zodat mensen sneller zicht hebben op een schone lei.
 - De gemeente Hilversum werkt alleen samen met incassobureaus en deurwaarders die aangesloten zijn bij het landelijk keurmerk m.b.t. sociaal incasseren. Als gemeente wordt er ook kritisch gekeken naar het eigen gedrag als schuldeiser.
 - Om dakloosheid door huurschuld te voorkomen werken we in Hilversum aan een gezamenlijke oplos-

sing met woningcorporaties en energieleveranciers. Gezinnen met kinderen worden niet uit hun woning gezet. Corporaties mogen zich niet als preferente schuldeiser opstellen.

- In Hilversum maken we een plan waarbij werkgevers die te maken hebben met werknemers in schulden, in samenwerking met de gemeente hun werknemer kunnen ondersteunen.
- De wachttijden voor schuldhulp zoveel mogelijk benutten. Bijvoorbeeld door mensen 'huiswerk' te geven, maar ook actief samen te werken met maatschappelijke en vrijwilligersorganisaties, zoals SchuldHulpMaatje, Present, de voedsel- en kledingbank en diaconieën.
- Mensen niet zomaar bestempelen als fraudeur, op basis van enkel vermoedens of algoritmen. Helpen bij het herstellen van fouten. Wanneer mensen bewust en bewezen misbruik maken van regelingen, fraude plegen of niet willen werken, stellen we duidelijk een grens.
- De gemeente spoort scholen aan om voorlichtingen te geven aan jongeren over schuldenpreventie.

A wide-angle photograph of a row of colorful, multi-story houses with gabled roofs, situated along a canal. Several boats are docked along the canal. The sky is blue with scattered white clouds. A large white number '4' is overlaid on the left side of the image.

4

Wonen en ruimte

Je thuis voelen in Hilversum; dat is waar de ChristenUnie zich voor inzet. Een thuis is meer dan een dak boven je hoofd: het biedt veiligheid en geborgenheid. Die ontstaat als mensen elkaar kennen, elkaar tegenkomen en helpen als dat nodig is. Daarom bouwen we niet alleen huizen, maar ook buurten waarin mensen elkaar kennen en naar elkaar omzien.

4.1 Een thuis voor iedereen

Een thuis moet ook betaalbaar en energiezuinig zijn en staan in een wijk of dorp met genoeg groen, ontmoetingsplekken en speeltuinen. Zo'n thuis vinden is niet vanzelfsprekend. In Hilversum staan de huizenprijzen onder druk en blijft de bouw achter. Daardoor wonen mensen soms te klein of te groot, kunnen jongeren moeilijk zelfstandig wonen en is er een tekort aan levensloopbestendige woningen. De bouw wordt geremd door factoren waar de gemeente maar beperkt invloed op heeft, zoals netcongestie, het stikstofoverschot en bezwaarprocedures. Tegelijk is de ruimte schaars: de nieuwe gemeente Hilversum wordt gevormd door een compacte tuinstad, omringd door hei en bossen, en dorpen met mooie natuurgebieden, waar ook landbouw en water veel ruimte vragen.

Toch blijven we inzetten op extra woonruimte door meer woningen te bouwen. Soms moeten we daarvoor de hoogte in, zodat er ruimte blijft voor groen, ontmoeting en spelen. Leegstand willen we tegen gaan en we benutten kansen voor splitsen, optoppen en uitbreiden van bestaande woningen. Woning-

bouw buiten de bebouwde willen we mogelijk maken, zolang het past in de omgeving en niet ten koste gaat van natuur. Vooral wie een betaalbare huurwoning zoekt, merkt de schaarste. Juist in dit segment ontstaat voldoende aanbod niet vanzelf. ChristenUnie staat voor solidariteit en barmhartigheid. Daarom zetten we ons in voor betaalbare koop- en huurwoningen, zodat starters en mensen met een kleine portemonnee meer kans krijgen op een passende woning.

Waar staan wij voor op

- Voldoende betaalbare woningen
- We stellen tot doel om per jaar voldoende woningen te bouwen op verschillende plekken in onze gemeente. Te beginnen met de grootste ontwikkellocaties: Stationsgebied, Bruisend Hart van Oost en Sportpark.
- We willen maximaal verdichten rondom de OV-knooppunten. Daarom willen we naar lagere parkeer-normen voor locaties als het Sportpark (Arenapark) om dit financieel haalbaar te maken.
- De gemeente vervult een actieve rol in het aanjagen van woningbouwontwikkelingen. Zo gaat de gemeente actief met partijen in het Sportpark (Arenapark) om tafel, om te kijken hoe we zo snel moge-lijk tot anterieure overeenkomsten kunnen komen voor woningbouwontwikkeling.
- We willen de ontwikkeling van kansrijke binnenstedelijke locaties als Philipsterrein, Werf35, Geuzen-park, versnellen door te onderzoeken waar zich de grootste belemmeringen bevinden en deze waar mogelijk wegnemen.
- We willen een actuele woonvisie voor de nieuwe gemeente Hilversum. Hiermee bepalen we per wijk en dorp aan welke type woningen de grootste behoefte is en met welke instrumenten de doorstroming het beste gestimuleerd kan worden.
- Bouwen doen we in alle prijsklassen. Totdat de woonvisie gereed is, kiezen we voor de landelijk afgesproken verdeling: 30% sociaal/goedkoop, 36% middensegment en 34% duur, waarvan minimaal 2/3 deel betaalbaar.
- Solidariteit tussen wijken; we willen een evenwichtige spreiding van typen woningen en doelgroepen over Hilversum. Hoe wil je dat doen in bestaande wijken? Je kunt dan alleen aan de knop doelgroepen draaien.
- De ChristenUnie wil ook bestaande bebouwing zo goed mogelijk benutten. We stimuleren het splitsen van woningen, ombouwen van leegstaande gebouwen en wonen boven winkels, mits dit niet ten koste gaat van de leefbaarheid.
- Samen met onze zorgpartners en wooncorporaties realiseren we ook woonvormen voor speciale (zorg) doelgroepen, zoals een trainingshuis voor jongeren met een verstandelijke beperking of een veilig huis voor vrouwen.

Verdichten en
de hoogte in,
dan hoeven we
niet de hei op

Bouwen combineren
met ontmoetings-
plekken

- Bij de bouw van veel kleinere appartementen voor 1- en 2-persoonshuishoudens, zorgen we dat er ook ontmoetingsruimten en gedeelde huiskamers worden gerealiseerd.
 - We willen wooncoöperaties en particuliere collectieve initiatieven meer ruimte geven om hun plannen voor de bouw van woningen te realiseren. Waar nodig passen we regels en procedures aan om ervoor te zorgen dat initiatieven beter van de grond komen.
 - Met ontwikkelaars maken we afspraken over de bouw van voldoende levensloopbestendige en goed aanpasbare woningen, zodat ze geschikt zijn voor senioren en mensen met een beperking.
 - De ChristenUnie wil op meer locaties bouwen voor ‘tijdelijke huisvesting’ van bijzondere groepen als statushouders, starters en inwoners die plotseling op straat komen te staan.
 - Woningen worden duurzaam gebouwd. We sluiten aan bij het Nieuwe Normaal (HNN): een raamwerk gericht op de materialentransitie wat circulair bouwen eenduidig en concreet maakt.
- Woningen voor jong en oud:
- De ChristenUnie wil dat Hilversum de komende periode fors gaat investeren in woningen en gemeenschappelijke woonvormen gecombineerd met ontmoetingsplekken voor ouderen.
 - We onderzoeken ook nieuwe woonvormen waarbij meerdere generaties bij elkaar wonen. Bijvoorbeeld ‘duo-wonen’: Jongeren en senioren delen een te grote (senioren)woning, zodat jongeren een woonstart kunnen maken en er tegelijk sprake is van een bepaalde mate van ondersteuning voor de oudere.
 - Met behulp van een senioren-wooncoach en een financiële regeling (huurgewenning of verhuispremie) worden senioren gestimuleerd om – indien gewenst – te verhuizen naar een beter passende woning.
 - We willen de schaarste eerlijk verdelen en een deel van de te bouwen en vrijkomende sociale huurwoningen reserveren voor jongeren tot 27 jaar. Daarbij onderzoeken we of het mogelijk is om jongeren voorrang te geven op een woning in hun eigen dorp als ze dat willen.
 - Hilversum zet zich in om starters ruimte te geven op de woningmarkt, bijvoorbeeld met een starterslening.

4.2 Leefbare ruimte voor ons allemaal

De ChristenUnie kijkt verder dan alleen woningen. We kiezen voor groene wijken die ontmoeting stimuleren en ruimte bieden aan initiatieven uit de buurt. Groen en bomen zijn onmisbaar voor klimaatbestendigheid én voor een prettige leefomgeving. Daarom willen we bij ruimtelijke ontwikkelingen niet alleen groen behouden, maar waar mogelijk ook toevoegen. Zo leggen we de lat hoog, samen met bouwers en woningcorporaties.

Gemeentelijke voorzieningen zijn elke dag van groot belang. Werkende straatverlichting, schone straten en goed onderhouden groen lijken vanzelfsprekend, maar dragen direct bij aan onze leefbaarheid. Met dit dagelijkse onderhoud levert de gemeente een belangrijke bijdrage aan ons welzijn.

De openbare ruimte heeft ook invloed op onze gezondheid. Een omgeving die uitnodigt tot wandelen, spelen, hardlopen en sporten in de buitenlucht helpt mensen om meer te bewegen.

Hilversum moet zich voorbereiden op klimaatverandering. Meer hoosbuien en hittegolven vragen nu om slimme keuzes in de inrichting van de openbare ruimte, met extra ruimte voor water en groen. Dat versterkt ook de biodiversiteit in de stad.

Een goede en sociaal veilige openbare ruimte is daarnaast onmisbaar voor ons gevoel van veiligheid en voor de vrijheid om anderen te ontmoeten en contact te leggen.

Waar staan wij voor op Gezonde en groene dorpen en wijken:

- We gebruiken de 3-30-300-regel voor zowel nieuwbouwprojecten als voor bestaande wijken. Dit betekent dat je vanuit elk huis drie bomen moet kunnen zien, 30% van de wijk in de schaduw van een boom valt, en je binnen 300 meter lopen bij een parkje bent.
- Bij nieuwbouwprojecten en herontwikkeling wordt altijd gezocht naar een goede balans tussen de woonbehoefte, voorzieningen en groen. Soms zal dat betekenen dat we meer de hoogte in moeten, met name bij OV-knooppunten.
- Bij het herinrichten van de openbare ruimte vervangen we waar mogelijk steen door groen.
- We gebruiken biologisch geteelde planten en bomen die bijdragen aan de lokale biodiversiteit.
- Water wordt als ontwerpprincipe meegenomen in de openbare ruimte: regenwater hoort niet thuis in het riool, maar in het groen, de bodem of het oppervlaktewater. Hierbij moeten we rekening houden met extreme weersomstandigheden die steeds vaker voor gaan komen als gevolg van klimaatverandering.
- Bij meldingen over ratten en andere plaagdieren worden inwoners snel geholpen met goede voorlichting over wat zij zelf kunnen doen om plagen te voorkomen.

Ruimte voor ontmoeting en activiteiten:

- De openbare ruimte moet uitnodigen tot ontmoeting en bewegen, met voldoende speeltuinen, parkjes en ontmoetingsplekken.

Bij woningbouw rekening houden met extreme weersomstandigheden

Multifunctioneel
gebruik van ruimtes
van maatschappe-
lijke organisaties
en kerken

- De openbare ruimte wordt inclusief, veilig en toegankelijk ingericht. Denk hierbij aan voldoende verlichting en zichtbaarheid in verband met veiligheid, toegankelijk voor mensen met een beperking, voldoende rustplekken voor ouderen, voldoende speeltuinen voor kinderen en plekken voor jongeren om te kunnen sporten of chillen.
- Straatmeubilair en bestrating is circulair en wordt zoveel mogelijk hergebruikt.
- De gemeente doet onderzoek naar de ruimtevraag van maatschappelijke voorzieningen, maakt hierover afspraken met ontwikkelaars en ondersteunt maatschappelijke ondernemers, stichtingen en verenigingen waar nodig, bijvoorbeeld door verhuur van gemeentelijk vastgoed.
- We stimuleren multifunctioneel ruimtegebruik, zodat wordt voorkomen dat ruimten lange tijd van de dag of week niet gebruikt worden.
- Er moet ook voldoende ruimte zijn voor kerken en andere geloofsgemeenschappen om samen te komen. We willen hiervoor zoveel mogelijk het bestaande religieuze erfgoed behouden.
- Leegstand van gemeentelijk vastgoed wordt zo mogelijk voorkomen door het beschikbaar te stellen voor tijdelijke maatschappelijke doelen, zoals: creatieve broedplaatsen, werkateliers of flexwerkplekken.

5

Kunst, cultuur en sport

Kunst, cultuur en sport verbinden mensen en verrijken de samenleving. De ChristenUnie pleit voor een toegankelijke culturele sector waarin iedereen kan meedoen. Om dit te bereiken, moet de overheid blijven investeren in cultuursubsidies, erfgoed en voldoende sportfaciliteiten voor de toekomst.

Kunst en cultuur verrijken het leven en de samenleving. Kunst kan confronteren, stilzetten, ontspannen, wakker schudden en verbinden. In onze culturele instellingen werken professionals en amateurs samen aan het mooier maken van onze samenleving. Voor iedereen moet kunst en cultuur bereikbaar zijn, ook als je minder te besteden hebt. De overheid vervult een belangrijke rol als subsidieverstrekker, opdrachtgever en hoeder van ons erfgoed. De maatschappij verarmt als er geen kunst en cultuur is. Bij sporten staat plezier voorop. Voor iedereen moet sport beschikbaar zijn. Het is nodig om ook voor de toekomst voldoende sportfaciliteiten te hebben; van openbare beweegplekken tot sportparken en sportaccommodaties. Sport brengt ook mensen samen. Sportverenigingen fungeren vaak als cement in de samenleving en verdienen steun. Het is goed voor kinderen dat ze leren dat bewegen leuk is, dat ze leren om doelen te stellen en samen te werken in een team. Daarom willen we dat sport toegankelijk is voor iedereen, in het bijzonder voor de jeugd, zonder fysieke en financiële drempels. Het stimuleren van minima, ouderen, mensen met een beperking en mensen die nog niet sporten om meer te gaan bewegen is belangrijk.

5.1 Kunst en cultuur

Voor de ChristenUnie is kunst en cultuur in de breedste zin van het woord belangrijk en moet bereikbaar voor iedereen zijn.

- Waar staan wij voor op**
- Wij staan op voor het behoud van onze **culturele, museale en kerkelijke erfgoederen**. Erfgoed (ook kerkelijk), monumenten, musea en ons kasteel zijn beeldbepalende elementen in onze gemeente. Het zijn bakens in een veranderende wereld en brengen herinneringen met zich mee. Goed onderhoud en beheer van erfgoed, monumenten en ons kasteel vinden wij belangrijk. Bestaand religieus erfgoed moet zoveel mogelijk een religieuze bestemming, of indien dit niet mogelijk is, een bredere maatschappelijke bestemming krijgen.
 - We koesteren **onze lokale geschiedenis**. We stimuleren en ondersteunen waar nodig initiatieven om die geschiedenis te onderzoeken en te behouden.
 - De ChristenUnie vindt dat de gemeente alles moet doen wat in haar vermogen ligt, **om verenigingen te ondersteunen**. Wij willen **meer 'stolpersteine' (struikelstenen) plaatsen** bij woningen van onze joodse inwoners die zijn omgekomen tijdens de Tweede Wereldoorlog.
 - Wij vragen de gemeente de **samenwerking te versterken tussen scholen en culturele voorzieningen**. In Hilversum is *Proloog* het coördinatiepunt voor cultuureducatie. De organisatie werkt samen met scholen, culturele instellingen en de gemeente om kunst en cultuur een vaste plek te geven in het onderwijs. De ChristenUnie wil dat kunstvakken, zoals muziek, drama en dans toegankelijk zijn voor alle kinderen.
 - De ChristenUnie ondersteunt de **coördinerende rol van Cultuureducatie Gooi- en Vechtstreek** om onze inwoners met verschillende kunstvormen in aanraking te laten komen.
 - Wij staan voor **voldoende bibliotheken** in de nieuwe gemeente Hilversum. De bibliotheek betekent: toegang tot boeken, informatie, cursus en ontmoeting. Belangrijk als aanvulling op het leesonderwijs voor kinderen, laaggeletterden en nieuwkomers. Bibliotheekvoorzieningen staan, mede door veel bezuinigingen, meer en meer onder druk. De ChristenUnie wil het gebruik van bibliotheken stimuleren. Multifunctioneel, innovatief en duurzaam denken is hierbij een voorwaarde.
 - Wij letten erop dat de gemeente de **kerken betreft bij culturele evenementen**, zodat onze inwoners kennis kunnen maken met de geschiedenis van onze kerken en kerkgebouwen.
 - **Gebouwen worden zoveel mogelijk multifunctioneel benut**; om het gebruik te optimaliseren, maar ook om dwarsverbanden tussen scholen, verenigingen, kinderopvang, bibliotheken en muziekscholen,

Een goed bereikbare bibliotheek voor elk kind en volwassene vraagt om voldoende vestigingen

Sport voor iedereen,
dichtbij en betaalbaar

zorginstellingen, consultatiebureaus, enz. te vinden en te versterken.

- De ChristenUnie **omarmt de Historische Kringen en het Erfgoedhuis Hilversum**. Ze zijn van onschatbare waarde om onze cultuurhistorie via verhalen zichtbaar en voelbaar te maken voor onze inwoners en bezoekers.

5.2 Sport

Voor de ChristenUnie is sport belangrijk, wij kiezen voor een toegankelijke sportwereld waarin iedereen kan meedoen.

- Waar staan wij voor op**
- Een **gezonde leefstijl met voldoende beweging voor iedereen!** Voor jongeren zorgt het voor een gezonde start. Bij volwassenen ondersteunt voldoende beweging een gezonde balans tussen werk en privé, bevordert het de fysieke en mentale gezondheid en helpt het gezondheidsproblemen op latere leeftijd te voorkomen. Bij ouderen draagt sport bij aan zelfredzaamheid en sociaal contact. Een mooi voorbeeld hiervan is Gezond Wijdmeren. De **focus moet liggen op de breedtesport**. Op sport voor iedereen, dichtbij en betaalbaar.
 - De ChristenUnie pleit voor **open sportclubs met een sterke verbinding tussen het sociale en het gezondheidsdomein**.
 - Naast het **zo beweeg-vriendelijk mogelijk inrichten** van de openbare ruimte is het belangrijk dat de sportaccommodaties **goed onderhouden, veilig en ook toegankelijk voor mensen met een beperking zijn**. De verschillende **fiets-, vaar-, wandel- en hardlooproutes** nodigen uit tot bewegen en meedoen.
 - De ChristenUnie pleit voor **nauw contact met de sportverenigingen** waarbij de nieuwe gemeente Hilversum de behoefte aan voorzieningen goed in beeld heeft en maakt op basis daarvan een (financiële) jaarplanning.
 - Wij staan op om **alle verenigingen, op een eerlijke, maar ook financieel passende manier te bedienen**. Daarbij houdt de gemeente rekening met een goede spreiding van sportvoorzieningen over onze hele gemeente.
 - Wijken krijgen de mogelijkheid om **naast kinderspeeltoestellen te kiezen voor openbare fitness-apparaten**.
 - De ChristenUnie vindt het belangrijk dat iedereen, die er recht op heeft, **het Jeugdsportfonds weet te vinden**. De ChristenUnie wil dat de gemeente **het accommodatiebeleid in de hele gemeente afstemt** met als doel elkaar en de sportdeelname te versterken.

Een openbare
ruimte die uitnodigt
tot bewegen

6

Een economie die werkt

De ChristenUnie staat voor een economie met vrijheid om te ondernemen, die zoveel mogelijk lokaal/regionaal en rekening houdt met de draagkracht van mens en onze aarde. Samenwerking tussen overheid en lokale/regionale ondernemers is nodig om oplossingen te creëren voor maatschappelijke problemen en te komen tot een duurzame gemeente en economie.

Een economie van
het genoeg, zorg voor
elkaar en respect
voor de schepping

Dit betekent ook dat ons ondernemen niet bijdraagt aan uitbuiting van mensen hier of aan de andere kant van de wereld of van de natuur. We maken de transitie naar een economie van genoeg, waarin we op een verantwoorde wijze genieten en gebruik maken van al het moois dat de wereld te bieden heeft. We zijn voor een lokale economie binnen ecologische grenzen en zonder menselijk leed. We staan op voor een economie die dienstbaar is aan de samenleving. Een economie die niet draait om steeds meer, maar waarin het welzijn van de mens centraal staat en waar het gewoon is om op adem te kunnen komen. We kijken verder dan economische groei en materiële welvaart. Als ChristenUnie kijken we naar welvaart in de brede zin. Een bloeiende economie gaat niet alleen over geld en winst. Daarom willen we een gemeente zijn die ondernemers helpt om duurzaam te werken, die samenwerkt met aanbieders van lokale/regionale producten en kansen biedt aan mensen die moeilijk aan een baan kunnen komen. Wij kiezen voor een economie waarin zorg voor elkaar en respect voor de schepping centraal staan.

Structureel overleg
met ondernemers voor
gedragen besluiten

Economisch gezien staat de ChristenUnie voor grip op groei, grip op kosten. De basis op orde, financieel en met aandacht voor de tijdige en financieel correcte doorloop van alle (bouw)projecten van de gemeente. Te vaak zien we dat projecten uitlopen, budgetten worden overschreden en financiële risico's uiteindelijk bij inwoners terechtkomen. Daarom kiezen wij voor strakke projectbeheersing, realistische planning, transparante besluitvorming en onafhankelijke financiële controles.

Onze ondernemers zijn belangrijk, ze brengen leven in de straten en dorpen, bieden werk aan de mensen om ons heen en bouwen mee aan een samenleving waarin we elkaar kennen en helpen. De ChristenUnie vindt dat ondernemers onze waardering en vertrouwen verdienen. Het is belangrijk om ruimte te geven om te ontwikkelen, zonder vast te lopen in regels en bureaucratie. Niet tegenwerken, maar naast/achter onze ondernemers staan, met heldere afspraken, duidelijke communicatie en eerlijke kansen/ondersteuning waar nodig en mogelijk.

Waar staan wij voor op **Aandacht voor en ondersteunen van bedrijven, ondernemers en hun werknemers in de nieuwe gemeente Hilversum**

- Inkoopbeleid dat extra kansen biedt aan lokale/regionale/sociale bedrijven om leverancier van de gemeente te worden en blijven. Vaak zijn aanbestedingen nog gericht op directe kostenbesparing, terwijl door inkoop ook maatschappelijke doelen bereikt kunnen worden. Die maatschappelijke opbrengst kan groter zijn dan de directe kostenbesparing. We ondersteunen bedrijven bij het scheppen en in stand houden van werkgelegenheid voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Hilversum steunt ook sociale ondernemingen door bij hen in te kopen.
- **Bevorderen van innovatie** door informatie te geven over ondersteunende maatregelen.
- **Meer werkgelegenheid voor praktijkgeschoolde inwoners** als speerpunt voor alle sectoren door onder andere versterken van de samenwerking met het MBO-college Hilversum.
- Bij de herinrichting of renovatie van de openbare ruimte **betreft de gemeente onze inwoners/ondernemers bij de planning en de werkzaamheden**, om voor draagvlak te zorgen en overlast te beperken.
- In Hilversum zetten we op tijd in op **herstructurering van bedrijventerreinen**. De gemeente stimuleert bedrijven en winkels om zich hier te vestigen.
- Wij hechten grote waarde aan dat de gemeente Hilversum **goede relaties onderhoudt met ondernemers, dat er structureel overleg is en voldoende informele ontmoetingsmogelijkheden**.

Een goede balans
tussen werken,
zorgen en rusten

- Dat er **duidelijk vindbare aanspraakpunten voor ondernemers** zijn waar ze met al hun vragen terecht kunnen.
- **Kansen voor jongeren:** stimuleer ondernemers om stageplekken, bijbanen en leerwerkplekken aan te bieden, vooral voor jongeren met een achterstand op de arbeidsmarkt.
- **Bedrijventerreinen moeten schoon zijn**, met de juiste functies op de juiste plek. Aandacht voor leegstand en ondermijning is belangrijk.
- We zetten in op **compacte, aantrekkelijke winkelgebieden** en letten op de leefbaarheid, sociale veiligheid en een divers aanbod. Kleine winkelcentra zijn onmisbaar voor de leefbaarheid. We stimuleren hierbij op innovatieve combinaties van winkels, zorg, horeca en maatschappelijke functies om voorzieningen te behouden.
- Waar nodig **transformeren we leegstaande winkelpanden naar woningen** om de binnenstad leefbaar en bruisend te houden, met oog voor een goede balans tussen wonen, werken, recreëren, groen en winkelen. Wel zorgen we dat er voldoende kantoorruimte beschikbaar blijft.
- We **versterken de samenwerking tussen winkeliers, handhavers en politie** om winkelcriminaliteit en overlast aan te pakken.
- **De ChristenUnie hecht grote waarde aan een goede balans tussen werken, zorgen en rusten.** De ontwikkeling naar een 24-uurs economie lijkt niet te stoppen. Tegelijkertijd zien we mensen op zoek naar meer rust en onthaasting. Onze samenleving en economie gedijen als er rustmomenten zijn. Vanuit onze christelijke levensovertuiging genieten wij van de zondag als collectief moment om te genieten van rust, kerkdiensten, verstillingsmomenten en van gezin en familie. **Winkeliers mogen niet gedwongen worden hun winkel op zondag te openen.**

Duurzame economie stimuleren

- **Stimuleren van meer groen** wat zorgt voor verkoeling in hete zomers en een betere waterafvoer, bijvoorbeeld sedum-daken en groenstroken in bermen en rondom gebouwen en **zoveel mogelijk waterdoorlatende verharding**.
- We zorgen voor **goede bereikbaarheid van bedrijventerreinen**, inclusief OV-opties en voldoende laadplekken voor elektrische voertuigen.
- **Hilversum geeft ruimte aan circulaire ondernemers**, ondernemers die direct (kringloop) of indirect (hergebruik materialen) bijdragen aan circulariteit. Om te helpen voorkomen dat we onze aarde uitputten en de grondstoffen opraken.

- **Bedrijventerreinen zijn optimaal ontsloten** voor openbaar vervoer en fietsverkeer.
- We maken **bedrijventerreinen aantrekkelijker door groene ruimtes toe te voegen** zodat er gesport en gewandeld kan worden in de pauzes en avonduren.
- De ChristenUnie wil dat de gemeente zich samen met de ondernemers inzet voor **energiebesparing bij bedrijven en opwekking van duurzame energie**.

Inzet voor de recreatie in de nieuwe gemeente

- **Recreatie en toerisme intensiveren**, voor eigen inwoners en recreanten. We zetten in op een herkenbare en toekomstbestendige promotie van onze gemeente als recreatieve bestemming, in samenwerking met inwoners, (recreatieve)ondernemers en maatschappelijke organisaties. Hierbij staat duurzame recreatie centraal, met respect voor en bescherming van onze waardevolle natuur.
- Wij kiezen voor een permanente campagne in samenwerking met andere organisaties **om inwoners en toeristen zelf hun afval te laten opruimen** in de recreatieve gebieden.
- **Duurzame recreatie dichtbij huis**: de behoefte aan recreatie in eigen omgeving blijft groot. We investeren in aantrekkelijke groene en recreatieve voorzieningen en stimuleren samen met ondernemers duurzame vormen van verblijfsrecreatie in en rond Hilversum.

7

Zorg voor de schepping

Dagelijks kunnen we in het Gooi genieten van de schoonheid van Gods schepping. We mogen ontspannen op en om het water, en in de bossen en op de hei genieten van de wonderlijke pracht van de natuur. We hebben ook als taak om zorgvuldig met onze leefwereld om te gaan.

We staan op voor een leven in balans met wat de aarde kan dragen, voor een groene en gezonde leefomgeving. We zetten ons in om verdere opwarming van de aarde te voorkomen en in de tussentijd ons leefmilieu klaar te maken voor weersextremen. We beschermen de natuur in onze gemeente in een goede balans met recreatie en duurzame landbouw.

Voor de ChristenUnie staat rechtvaardigheid daarbij voorop: de transitie naar een duurzame samenleving kan alleen als die ook eerlijk verloopt. Dit betekent dat deze voor iedereen haalbaar en betaalbaar is. Voor deze transitie moeten inwoners en overheid samen de handen uit de mouwen steken. Daarom ondersteunt de gemeente inwoners en ondernemers in wat zij zelf kunnen doen.

7.1 Schone en klimaatneutrale energie

Wij willen zo snel mogelijk af van de verbranding van olie, gas, kolen en hout en ruim baan maken voor een lokaal vormgegeven energiesysteem met schone, hernieuwbare energiebronnen.

De gemeente heeft de regie in deze lokale energietransitie en zorgt ervoor dat het doel haalbaar en betaalbaar is voor iedereen. Veel woningen zijn van een vooroorlogse of vroeg-naoorlogse bouwjaar en slecht geïsoleerd. Veel van deze woningen zijn de afgelopen jaren al verduurzaamd, maar isolatie en energiebesparing blijven topprioriteit. Tegelijk maken we met de wijken en buurten die er klaar voor zijn de overstap naar een collectief warmtenet zonder aardgas.

- Waar staan wij voor op**
- We zetten in op het versneld uitbreiden van het elektriciteitsnet. Verzwaring van het net is randvoorwaardelijk voor verduurzaming en het loskomen van fossiele brandstoffen. Er zullen veel transformatorhuisjes bij moeten komen in Hilversum. We willen dat deze zorgvuldig worden ingepast in de omgeving.
 - De gemeente Hilversum zet zich actief in voor de optimale benutting van thermische energie uit lucht, water en ondergrond door wijkuitvoeringsplannen op te stellen en collectieven te ondersteunen, en waar nodig deze initiatieven zelf op te starten.
 - In 2030 is voor elke wijk bekend welke kansrijke oplossingen er zijn om de overstap te kunnen maken van aardgas naar duurzame en schone energie. En welke voorzieningen er zijn om deze overstap individueel of als wijk te kunnen maken.
 - We geven kansen aan inwonersinitiatieven en lokale energiecoöperaties, zoals Energie Coöperatie Wijdmeren en HilverZon, zodat de opbrengsten zoveel mogelijk ten goede komen aan de gemeenschap. De gemeente ondersteunt waar nodig met menskracht en financiële garantstelling.
 - We onderzoeken de kansen voor de oprichting van een gemeentelijk, publiek warmtebedrijf voor de investering en exploitatie van de te realiseren warmte-infrastructuur. Inwoners zijn hierin vertegenwoordigd in een 'afnemersraad' om voor transparantie te zorgen.
 - We stimuleren het gebruik van slimme batterijen en andere vormen van energieopslag. Waar mogelijk koppelen we die aan nieuw te plaatsen trafohuisjes. Samen met inwoners, ondernemers en experts gaan we kijken wat er mogelijk is in Hilversum.
 - De ChristenUnie wil de ruimte die beschikbaar is voor de opwek van zonne-energie maximaal benutten. Denk bijvoorbeeld aan grote dakoppervlakken op bedrijventerreinen, die zeer geschikt zijn voor zonnepanelen. Uitgangspunt daarbij is slim ruimtegebruik op basis van de zonneladder.
 - De welstandscommissie wordt uitgedaagd om mee te denken aan slimme oplossingen zodat meer energiebesparing en opwekking van duurzame energie mogelijk wordt, zonder daarmee de historische schoonheid van onze monumenten en dorpsgezichten blijvend aan te tasten.
 - Onze energie moet schoon en niet milieubelastend zijn. Wij kiezen voor een verbod op binnen hout

We steunen
bewoners-
initiatieven
voor energie-
oplossingen
in de wijk

stoken wanneer de website Stookwijzer.nu een code rood of oranje aangeeft. Daarnaast willen we handhaving bij structurele ernstige overlast. Bij nieuwbouw gaan we houtstook tegen en stimuleren we schone en duurzame energie.

7.2 Jouw duurzame huis

Een duurzaam huis begint met goede isolatie, lagere energiekosten en ondersteuning die past bij de situatie van inwoners. Daarom wil de ChristenUnie vooral inzetten op woningen waar de meeste winst te behalen is, met extra hulp voor mensen met een kleine beurs en praktische oplossingen die hergebruik en energiebesparing stimuleren.

- Waar staan wij voor op**
- We leggen de prioriteit bij de slechtst geïsoleerde woningen, omdat daar de snelste winst is te behalen.
 - De gemeente helpt inwoners met een laag inkomen met advies van energiecoaches die helpen bij het aanvragen van subsidies, maar eventueel ook zelf kleine energiebesparende maatregelen kunnen nemen.
 - Daarnaast helpt de gemeente woningeigenaren met een kleine beurs met een renteloze lening en het aanvragen van subsidies voor energiebesparende maatregelen.
 - Ondersteuning en subsidie vanuit het Hilversumse Isolatie Programma (HIP) wordt uitgebreid door het beschikbaar te maken voor alle Hilversummers, ongeacht je postcode en het jaar van isoleren.
 - Het Energiedienstenbedrijf Gooi en Vechtstreek wordt uitgebreid met een Cv-ketelbank. Huiseigenaren die overstappen op een warmtepomp kunnen hun Cv-ketel hier verkopen. Deze kunnen dan worden hergebruikt in woningen waar de ketel stuk is, maar het warmtenet nog niet langskomt.

7.3 Klimaatneutrale en circulair bedrijfsvoering

De gemeente geeft zelf het goede voorbeeld door duurzaam, klimaatneutraal en circulair te werken. Dat betekent verantwoord inkopen, sturen op lagere CO₂-uitstoot en verspilling voorkomen door materialen zo veel mogelijk te hergebruiken en bio-based oplossingen te stimuleren.

- Waar staan wij voor op**
- De gemeente stelt een kader op voor Maatschappelijk Verantwoord Inkopen en Opdrachtgeven bij alle inkoop en opdrachten.
 - In 2030 is klimaatneutraal en circulair opdrachtgeven en inkopen een normale gang van zaken. Hiermee geeft de gemeente het goede voorbeeld door duurzame materialen te gebruiken en producten en materialen steeds beter te hergebruiken.

Klimaatneutraal en
circulair bouwen
wordt het nieuwe
normaal

- De gemeente stimuleert ook verbonden partijen, scholen en maatschappelijke organisaties om aan deze ontwikkeling mee te werken.
- Om een lagere CO₂-uitstoot te stimuleren wordt vanaf 2028 bij alle inkoop- en investeringsbeslissingen van de gemeenten een interne CO₂-schaduwprijs meegenomen van € 1.000 per ton CO₂ eq. In projecten in de openbare ruimte en infrastructuur wordt standaard gebruik gemaakt van de Milieukostenindicator (MKI). Deze prijzen voor CO₂ en milieukosten willen we ook terug zien in de investeringsvoorstellen in de gemeenteraad.
- In eigen gebiedsontwikkelingen en anterieure overeenkomsten met projectontwikkelaars worden expliciete doelen voor klimaatneutraliteit, circulariteit en bio-based bouwen vastgesteld. We sluiten aan bij het Nieuwe Normaal (HNN): een raamwerk gericht op de materialentransitie wat circulair bouwen eenduidig en concreet maakt. Hiermee willen we verspilling van grondstoffen en uitstoot van broeikasgassen voorkomen en het gebruik van secundaire en bio-based materialen stimuleren.

7.4 Een groenere leefomgeving

Natuur is goed voor de mens, maar de biodiversiteit (soortenrijkdom) in Nederland neemt schrikbarend af. Hoewel Hilversum een groene gemeente is, is ruimte steeds vaker de beperkende factor. Binnen onze kernen is de hoeveelheid groen door de jaren heen fors afgenomen. We willen dit tij keren door in de komende periode, waar mogelijk het groen binnen de bebouwde kom uit te breiden. Bijvoorbeeld door waar mogelijk bestrating te vervangen door groen. Bouwen en vergroenen moeten hand in hand gaan om hittestress te verminderen, biodiversiteit in de stad te vergroten en bij te dragen aan schonere lucht en betere leefbaarheid.

- Waar staan wij voor op**
- We willen één Programma Groen voor de hele nieuwe gemeente Hilversum om de leefomgeving te vergroenen en de biodiversiteit te vergroten, met meer inheemse soorten, een toename van het aantal bomen en realisatie van bijenlandschappen.
 - We zorgen voor voldoende groen en bomen waarbij we de 3-30-300 groennorm hanteren. Dit betekent dat er vanuit elke woning drie bomen zichtbaar zijn, ten minste 30% van de wijk in de schaduw van bomen valt en er binnen 300 meter van elke woning een park of groene openbare ruimte is. Deze richtlijn helpt gemeenten om prioriteit te geven aan vergroening en het verbeteren van de leefkwaliteit.
 - De gemeente moet serieus onderzoek doen naar de mogelijkheid om de Schapenkamp tussen Prins Bernardlaan en Emmastraat om te vormen tot stadspark met waterberging, het 'Vituspark'.

- We stimuleren inwoners om zelf hun woning en tuin natuurvriendelijk en klimaatbestendig in te richten.
- We blijven het recent gewijzigde velbeleid kritisch monitoren en evalueren, zodat het waardevolle bomenareaal in Hilversum niet afneemt maar groeit. Er moet ook een inzichtelijke gemeentelijke bomenmonitor komen, zodat transparant is te volgen of het bomenbestand ook daadwerkelijk toeneemt.
- We beschermen stadsnatuur, werken aan groene schoolpleinen, natuurvriendelijk beheer van de openbare ruimte en biodiverse bedrijventerreinen.
- Natuurvriendelijke oevers worden de norm. Alle gemeentelijke oevers worden zo geleidelijk aangepakt.
- Volkstuinen blijven behouden, dit is goed voor de gemeenschap en de biodiversiteit. Voorwaarde is wel dat er biologisch wordt geteeld, zonder bestrijdingsmiddelen en er geen lozingen plaatsvinden.
- De gemeente koopt zelf zoveel mogelijk lokaal en/of biologisch en gifvrij geteeld plantgoed in. Onkruid en plagen worden op natuurlijke wijze bestreden, zonder gebruik van gif/bestrijdingsmiddelen.

7.5 Natuur, recreatie en landbouw in balans

Buiten de bebouwde kom willen we natuur, recreatie en landbouw beter met elkaar in balans brengen. Hilversum moet ruimte bieden om van het landschap te genieten, kwetsbare natuur te beschermen en boeren perspectief te geven op een duurzame toekomst. De gemeente kan dat niet alleen, maar kan wel richting geven, samenwerking stimuleren en ruimte bieden aan initiatieven die natuur, voedselproductie, recreatie en leefbaarheid versterken.

Waar staan wij voor op • De gemeente ontwikkelt samen met betrokkenen een visie op de toekomst van het platteland en het samengaan van o.a. natuur, landbouw, energie en recreatie.

- We houden zoveel mogelijk natuurgebieden open voor recreatie met respect voor de natuur. Waar nodig wordt kwetsbare natuur beschermd door zones af te schermen van intensieve vormen van recreatie. Lichte vormen van recreatie (bijvoorbeeld wandelen en kanoën) hebben de voorkeur boven intensievere vormen van recreatie, zoals mountainbiken, waterskiën en honden uitlaten.
- Waar mogelijk wijzen we speciale locaties aan voor intensievere activiteiten, zoals bijvoorbeeld een gravel- en mountainbike-route of uitlaatveldjes voor honden. Bijvoorbeeld in Anna's Hoeve park waar de speelweidevijver niet gescheiden is van het losloopegebied voor honden.
- Bijvoorbeeld door meer ruimte te bieden aan verbrede landbouw en ruimte te geven aan boeren om op hun erf een windmolen, extra woning, zorgvoorziening of landwinkel te realiseren.
- Agrarische collectieven, voedselcoöperaties en lokale samenwerkingen tussen bijvoorbeeld akker-

Zoveel mogelijk natuur op respectvolle wijze toegankelijk voor publiek

bouwers en melkveehouders om kringlopen te sluiten worden aangemoedigd. Er zijn al veel mooie voorbeelden als CSA Bodemvrucht, Kipeigen en de Gooise hout coöperatie.

- De catering van de gemeente wordt zoveel mogelijk lokaal en biologisch ingekocht.

7.6 Toekomstbestendig waterbeheer

Ook in Hilversum zullen we steeds meer de gevolgen van klimaatverandering ondervinden en moeten we ons voorbereiden op een toename van extreme buien, waardoor vaker overlast en schade kan ontstaan. De extremen merken we ook in langere droogteperiodes en toename van hittestress. Naast de hierboven beschreven vergroeningsmaatregelen, is het noodzakelijk dat de maatregelen uit het watermanagementplan komende periode worden voorbereid en uitgevoerd in goede samenwerking met waterschap Amstel Gooi en Vecht en Waternet.

De Deltawerken van de 21ste eeuw vinden plaats in alle achtertuinen in onze gemeente. Om overlast te voorkomen, proberen we de sponswerking te vergroten. Daarom stimuleert en helpt de gemeente inwoners met het klimaatbestendiger maken van straten en tuinen.

- Waar staan wij voor op**
- Er komt een tegeltaxi: de gemeente haalt alle gewipte tegels op en via de gemeentewerf worden die gerecycled.
 - Bewoners wordt gestimuleerd om regenwater te infiltreren in de bodem of op te vangen en te gebruiken (bijvoorbeeld in een regenton). De gemeente stelt hiervoor middelen ter beschikking en ‘klimaat-coaches’ om inwoners te adviseren en kleine klussen uit te kunnen voeren.
 - Als parkeerplaatsen op eigen terrein door inwoners worden vergroend, gaan deze adressen van de POET-lijst af en krijgen bewoners in betaald parkeren gebied recht op een parkeervergunning voor hun eerste auto.
 - De ChristenUnie wil een heroverweging van de investering van € 20 mln voor een ondergrondse gracht voor de afvoer van regenwater onder de Minkelerstraat. Wij denken dat we dit bedrag beter kunnen inzetten om verhard oppervlak af te koppelen van de riolering en waterberging te zoeken, bijvoorbeeld in een te ontwikkelen ‘Vituspark’ of door de Beatrixtunnel te benutten als tijdelijke waterberging.
 - In bouwprojecten en bij het aanpakken van de openbare ruimte is klimaatadaptatie de norm. Pleinen krijgen oplossingen om water af te voeren zonder afbreuk te doen aan de toegankelijkheid en door wadi’s creëren we plekken voor waterberging.
 - Hittestress vormt een steeds groter probleem, bomen en ander groen zorgen voor verkoeling. Daarom

De gemeente helpt inwoners bij opvang van regenwater

moet er overal voldoende schaduw en koele plekken beschikbaar zijn (zie 3, 30, 300 regel in paragraaf 7.3).

- Parkeerplaatsen moeten standaard bestaan uit halfverharding zodat regenwater kan infiltreren.
- We zetten ons in voor een betere waterkwaliteit door illegale en ongezuiverde lozingen en fout-aansluitingen in de hemelwaterriolering tegen te gaan. Er komen meer openbare toiletten in het buitengebied en inzamelpunten voor vuilwatertanks voor de pleziervaart.

7.7 Hilversum Circulair: geen afval meer, wel hoogwaardig hergebruik

We gebruiken met elkaar meer grondstoffen dan de aarde van nature kan regenereren. Problemen als klimaatverandering en verontreiniging van lucht, water en bodem, en uitputting van grondstoffen zijn veelal terug te voeren op de verspillende manier waarop we met onze grondstoffen omgaan. Daarom zal de gemeente Hilversum komende jaren belangrijke stappen moeten zetten richting een circulaire economie in 2050. Dit biedt tegelijk kansen. De ChristenUnie zet zich al jaren in om van Hilversum in 2030 een Circulaire Hotspot te maken. Afgelopen jaren zijn er veel initiatieven van de grond gekomen, mede door het faciliteren van broedplaatsen en een circulair ambachtscentrum. We zetten deze lijn voort, door de ontwikkeling van de circulaire economie verder te stimuleren door nieuwe circulaire ambachtsbedrijven die hoogwaardige producten leveren uit hergebruikte en natuurlijke materialen en grondstoffen.

- Waar staan wij voor op**
- Er komt een gemeentelijk duurzaamheidsbeleid waarin heldere kaders en maatregelen staan waarmee we streven naar een klimaatneutraal en circulair Hilversum uiterlijk in 2050.
 - Afval goed scheiden moet lonen. Daarom krijgen huishoudens die weinig restafval inleveren korting op de afvalstoffenheffing. We ontwikkelen met de GAD een oplossing voor recycling van luiers en incontinentiemateriaal, want dat is een flink deel van ons restafval.
 - Echte circulaire bedrijvigheid vraagt ruimte. En plekken voor circulaire makers, reparatiebedrijven en het sluiten van kringlopen. Als we nieuwe kavels uitgeven, bekijken we hoe circulaire ondernemers uit onze gemeente die ruimte kunnen invullen.
 - We zorgen dat het GAD scheidingsstation beter bereikbaar wordt, zodat de drempel zo laag mogelijk is om daar heen te gaan.
 - Het GAD scheidingsstation wordt uitgebreid waardoor meer materialen en producten direct een nieuwe hergebruiksbestemming kunnen krijgen, zonder dat het wordt afgewaardeerd tot afvalproduct.
 - Er komt steeds meer wetgeving waardoor producten beter repareerbaar worden. We spelen hierop in

Betere bereikbaarheid en meer mogelijkheden van het GAD scheidingsstation

door actief repaircafé's en reparatiebedrijven in wijken te ondersteunen. Daarbij denken we aan bestaande wijkcentra en programmeren we bij nieuwe gebiedsontwikkelingen ruimte hiervoor.

- De gemeente werkt samen met horeca, MKB en evenementen aan het uitbannen van plastic voor eenmalig gebruik, zoals verpakking, bekers, snackbakjes, etc.
- Dit alles moet leiden tot nieuwe praktische banen, ook voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.
- De ontwikkeling van de circulaire economie wordt actief gestimuleerd, bijvoorbeeld door het faciliteren van betaalbare circulaire broedplaatsen en ateliers, en een innovatiefonds voor startende ondernemers.

8

Een goed bereikbaar Hilversum

We staan op voor een goed bereikbaar Hilversum. Mobiliteit verbindt mensen en maakt het mogelijk om in Hilversum en de omliggende dorpen prettig te wonen, werken, winkelen en recreëren - voor inwoners én bezoekers.

De ChristenUnie wil schoner en gezonder vervoer, met lopen, fietsen en openbaar vervoer voorop. Omdat meer dan de helft van de verplaatsingen kort is, krijgt langzaam verkeer waar mogelijk voorrang. Zo blijft onze woonomgeving leefbaar, veilig en duurzaam. Ook zorgen we voor een toegankelijke openbare ruimte voor mensen met een beperking.

Tegelijk staat de bereikbaarheid onder druk. Op locaties als de Diependaalselaan en Johannes Geradtsweg is de maximale capaciteit voor auto- en vrachtverkeer bereikt. Daarnaast is ook de Centrumring te druk, omdat die teveel gebruikt wordt als verbindingsroute in plaats van bezoek aan locaties in het Centrum. Voetgangers en fietsers moeten steeds langer wachten bij oversteken en verkeerslichten. Door de drukte, door ongeduld en asociaal gedrag ontstaan onveilige situaties. Vaak gaat het nog net goed, maar elk slachtoffer is er één te veel.

Daarom is een aangescherpte mobiliteitsvisie nodig, met een duidelijke koers en scherpe keuzes. De ChristenUnie kiest voor Hilversum en voor de omliggende dorpen als '15-minutenstad': voorzieningen

zijn binnen 15 minuten lopend of fietsend bereikbaar vanaf huis of een OV-knooppunt. Het STOMP-principe uit de Omgevingsvisie is daarbij leidend in de openbare ruimte en het mobiliteitsbeleid: eerst Stappen, dan Trappen, vervolgens Openbaar vervoer en deelmobiliteit, en pas daarna de Personenauto.

8.1 Verkeersveiligheid

De ChristenUnie wil de verkeersveiligheid in Hilversum fors verbeteren, vooral voor voetgangers, fietsers en scholieren. We kiezen voor 30 kilometer per uur als norm, geven kwetsbare verkeersdeelnemers voorrang en pakken gevaarlijke plekken, asociaal verkeersgedrag en onveilige schoolroutes gericht aan. Zo werken we toe naar minimaal 50 procent minder verkeersslachtoffers in 2030.

- Waar staan wij voor op**
- Het verkeer moet met name voor voetgangers en fietsers veiliger worden. Wij zetten in op minimaal 50 procent minder verkeersslachtoffers in 2030 ten opzichte van 2022.
 - De gemeente Hilversum geeft in haar verkeersbeleid voorrang aan kwetsbare verkeersdeelnemers, zoals voetgangers en fietsers.
 - De maximumsnelheid binnen de bebouwde kom wordt 30 kilometer per uur, met uitzondering van verbindingswegen. Waar het op korte termijn niet mogelijk is om de weginrichting aan te passen aan de lagere maximumsnelheid, kiezen we voor tijdelijke snelheidsbeperkende maatregelen.
 - Al het gemotoriseerde verkeer, inclusief snorfietsen, bromscooters en snelle fietsen, verhuist naar de rijbaan zodat er meer veilige ruimte ontstaat op fiets- en wandelpaden en autoverkeer wordt afgeremd.
 - Op basis van registratie van ongevallen en meldingen brengt de gemeente de gevaarlijke plekken in beeld. Inwoners en ondernemers worden betrokken bij de prioritering en mogelijke oplossingen.
 - Om asociaal verkeersgedrag te verminderen, wordt er meer en gericht opgetreden tegen verkeers-overtredingen en geluidsoverlast.
 - De gemeente zorgt voor veilige loop- en fietsroutes naar scholen en richt de omgeving van scholen veilig in.
 - De gemeente werkt actief mee aan het realiseren van verkeerslessen op scholen en instellingen en stimuleert dat scholen zich inzetten voor het verkeersveiligheidslabel.

Asociaal verkeers-
gedrag meer en
gericht aanpakken

8.2 Locaties met speciale aandacht

- Waar staan wij voor op**
- We willen de centrumring veel minder gaan gebruiken als verbindingsweg voor auto- en vracht-verkeer. De snelheid gaat zo snel mogelijk naar maximaal 30 km/u. Het verkeer van en naar het centrum

Meer bankjes
voor uitrusten
en ontmoeten

wordt meer ingericht voor bestemmingsverkeer van en naar de belangrijkste voorzieningen en parkeer-
garages in het centrum.

- De Vaartweg en Havenstraat worden ingericht als 30 km straten met meer ruimte voor voetgangers en fietsers.
- De kruising Vaartweg / Havenstraat / Oude Torenlaan wordt opnieuw ingericht, zodat voetgangers en fietsers meer ruimte krijgen en beter kunnen doorstromen. Het helpt daarbij als er minder autoverkeer komt uit de Oude Torenstraat en ook de Kei en een stukje 's-Gravelandseweg autoluw worden.
- De gemeente moet serieus onderzoek doen naar de mogelijkheid om van de Schapenkamp tussen de Prins Bernardlaan en Emmastraat een 'St. Vituspark' te maken. De bereikbaarheid van het centrum vanuit het zuiden blijft gegarandeerd via het Achterom of misschien wel rechtstreeks via de Emmastraat als we voldoende doorgaand verkeer uit het centrum weten te weren. Dit verbetert ook de doorstroming op de kruising Achterom / Schapenkamp / Prins Bernardlaan.

Voetgangers

8.3 De ChristenUnie wil dat er komende periode wordt gewerkt aan het veiliger en comfortabeler maken van onze trottoirs en wandelpaden. Zodat het fijner wordt om in Hilversum en de dorpen te lopen.

- Waar staan wij voor op**
- De openbare ruimte moet overal toegankelijk worden ingericht, met name voor mensen met een beperking. Barrières moeten verdwijnen, te beginnen bij basisscholen, winkelcentra, zorgcentra en andere belangrijke ontmoetingsplaatsen
 - Wandelroutes van en naar openbare voorzieningen voldoende breed en voorzien van voldoende bankjes, zodat mensen die minder goed ter been zijn, geregeld kunnen rusten of elkaar ontmoeten.
 - Obstakels worden verwijderd en overhangend groen of heggen worden teruggebracht tot aan de erf-grens. Waar de gemeente zelf verantwoordelijk is, doen ze dat zelf. Waar particulieren verantwoordelijk zijn, zal gehandhaafd moeten worden.
 - Er wordt strenger gehandhaafd op fout parkeren op de stoep.
 - Gevaarlijke oversteekplaatsen worden in kaart gebracht en opgelost.
 - Bij inregeling van verkeerslichten krijgen voetgangers en fietsers prioriteit.

8.4 Fietzers

De ChristenUnie wil nu écht een ambitieuze fietsagenda gericht op ‘Hilversum Fietsgemeente’ in 2030; met een eigen budget en programmaorganisatie. Met onze inwoners en de (lokale) fietsersbond gaan we de fietsknelpunten in kaart brengen en maken we concrete plannen voor verbetering van comfort, veiligheid en doorstroming op fietspaden.

- Waar staan wij voor op**
- Fietspaden moeten comfortabel zijn en breed genoeg, zodat ze voldoende ruimte bieden voor brede fietsen en ouders naast hun kind kunnen fietsen. Paaltjes en drempels op fietspaden worden zoveel mogelijk verwijderd.
 - De gemeente moet zich er samen met de provincie maximaal voor inzetten dat de doorfietspaden zo snel mogelijk worden gerealiseerd, zodat het doorfietsnetwerk in en rondom Hilversum uiterlijk in 2030 gerealiseerd is.
 - Slecht onderhouden en onveilige fietspaden worden geïnventariseerd en verbeterd.
 - Ook op 30 km wegen is er voldoende ruimte voor de fietser. Automobilisten krijgen met het oog op verkeersveiligheid voldoende ruimte in het wegprofiel om (rustig) in te kunnen halen
 - Er komen meer fietsstraten waar de auto te gast is en de fiets het primaat heeft. Door een smaller wegprofiel wordt de automobilist gedwongen om de snelheid aan te passen aan het fietsverkeer.
 - Op rotondes binnen de bebouwde kom en bij kruisingen met hoofdfietspaden moet de fiets eenduidig voorrang krijgen. De rotondes en kruisingen waar dit nog niet het geval is, zoals de rotonde voor het Gooiland Theater, worden aangepast.
 - Het moet eenvoudiger worden om je fiets in het centrum op een nette manier te stallen. Hiervoor worden in het centrum en rond de stations meer fietsenstallingen gerealiseerd, bijvoorbeeld door een gedeelte van de autoparkeergarages om te bouwen tot fietsenstalling.
 - Er wordt blijvend gehandhaafd op het juist parkeren van de fiets in het centrum en bij de stations, om overlast en verrommeling van de openbare ruimte te voorkomen.
 - Iedereen moet de kans krijgen om te fietsen. Er is een programma om minima en kinderen van een goede fiets te voorzien. Voor nieuwkomers zorgen we voor fietslessen.
 - Auto's hebben vier wielen en een kooiconstructie, fietsers hebben maar twee wielen en zijn kwetsbaarder. Daarom krijgen fietspaden voorrang bij het sneeuwvrij maken, met uitzondering van de ontsluitingswegen en wegen met OV.

Investeren in veilige en brede fietspaden en voorrang op alle rotondes

8.5 Openbaar vervoer

De ChristenUnie wil het openbaar vervoer aantrekkelijker, betaalbaarder en beter bereikbaar maken. We zetten in op snelle en directe verbindingen, goede overstapmogelijkheden, emissieloos vervoer en het behoud van treinverbindingen.

- Waar staan wij voor op**
- In overleg met de provincie willen we komen tot een plan voor verbetering van het OV – met name busvervoer – en de kosten voor de reiziger drastisch te verlagen. Dit moet onderdeel worden van de nieuwe 10-jarige OV-concessie vanaf 1 januari 2031 ingaat en die de komende jaren door de provincie in samenwerking met de gemeenten zal worden voorbereid.
 - OV-abonnementen moeten in de hele regio geldig zijn in zowel bus als trein, ongeacht de vervoerder. Hierdoor kunnen sommige reizigers tientallen euro's per maand besparen.
 - De gemeente gaat hiervoor lobbyen bij de provincie en vervoerders en andere partijen die hiervoor nodig zijn. We kijken hoe betere, directe busverbindingen (elk kwartier) tussen Hilversum en de omliggende dorpen kunnen laten rijden. Hierbij houden we rekening met de haltes nabij complexen met ouderenwoningen en zorginstellingen. Wij onderscheiden snelle busverbindingen uit wijken en dorpen en een flexnet waarmee ook alle haltes nabij complexen met ouderenwoningen en zorginstellingen worden bediend.
 - Vraagafhankelijk vervoer is alleen een alternatief voor OV als sprake is van korte aanmeldtijden (maximaal 1 uur) en een aantrekkelijke prijs.

Bij busstations komen deelfietsen beschikbaar waarmee reizigers de laatste kilometers naar hun bestemming kunnen afleggen.

Doelgroepenvervoer en vraagafhankelijk vervoer, zoals de WMO-taxi, moeten net als de bus volledig emissieloos zijn.

De gemeente zet zich proactief in om samen met de partijen van het spoor de Intercity-verbindingen te behouden en goede afspraken te maken over de treindienstregeling, verplaatsing van Station Hilversum Sportpark en veilige spoorwegovergangen.

Betere bus-
verbindingen
en een flexnet

8.6 Auto en vrachtverkeer

De ChristenUnie wil minder autoverkeer en schoner vervoer in Hilversum. We stimuleren elektrisch rijden, deelmobiliteit en efficiënte stadsdistributie, zodat het centrum leefbaarder, veiliger en uiteindelijk emissieloos wordt.

- Waar staan wij voor op**
- Het aantal laadpalen wordt zodanig uitgebreid, dat voor elke drie tot vijf elektrische auto's een laadpaal aanwezig is binnen 300 meter. Wijken met woningen zonder eigen oprit krijgen hierbij voorrang.
 - Wij pleiten voor slimme laadpalen zodat elektrische auto's als buffer kunnen dienen in het elektriciteitsnetwerk.
 - De gemeente stimuleert initiatieven voor emissieloos deelvervoer en de ontwikkeling van schone en efficiënte stadsdistributie, zodat verkeerbewegingen worden beperkt en gevaarlijke en vervuilende (vracht)auto's geweerd kunnen worden uit het centrum en winkelgebieden.
 - Deelmobiliteit, zoals deelfietsen, -scooters en -auto's moet de gemeente ondersteunen, mits het zorgt voor een duurzaam alternatief voor eigen, individuele mobiliteit. Daarnaast moet verrommeling van de openbare ruimte worden voorkomen.
 - Bij nieuwe grote woningbouwprojecten wordt altijd gekeken of deelmobiliteit onderdeel van het project kan worden. Zo is voor nieuwe bewoners meteen duidelijk hoe zij van en naar hun nieuwe huis kunnen. Bij de parkeernorm wordt hiermee rekening gehouden.
 - Om achterstanden in het onderhoud te voorkomen moet de gemeente werken met actuele onderhoudsplannen voor de (vaar)wegen en bruggen. Bij onderhoud overlegt de gemeente met externe partijen op het gebied van kabels en leidingen zodat de weg maar een keer 'open' hoeft.

8.7 Parkeren

Parkeren neemt onnodig veel openbare ruimte in Hilversum in; ruimte die we liever gebruiken voor groen, wandelen en fietsen. Waar mogelijk brengen we auto's bij ruimtelijke ontwikkelingen uit het straatbeeld, bijvoorbeeld ondergronds of aan de rand van de wijk. Betaald parkeren moet de leefbaarheid vergroten, niet de gemeentekas spekken. De uitbreiding van het betaald parkeren in 2025 ging te snel en met te weinig betrokkenheid van inwoners. Daar willen we van leren en verdere uitbreiding alleen nog doen na zorgvuldige afstemming met bewoners en op plekken waar parkeerproblemen zijn of ontstaan. In de dorpen om Hilversum heen zien we geen noodzaak om betaald parkeren in te voeren.

- Waar staan wij voor op**
- Het aantal te verlenen parkeervergunningen mag nooit meer zijn dan de beschikbare parkeerplaatsen.
 - De opbrengst uit betaald parkeren mag niet gebruikt worden voor dekking van algemene middelen. Het wordt uitsluitend ingezet waar het voor bedoeld is, namelijk: om de kwaliteit van de openbare ruimte en de mobiliteit te bevorderen.
 - Uitbreiding van betaald parkeren in woonbuurten gebeurt alleen bij voldoende draagvlak van bewoners en alleen in logische, aaneengesloten gebieden. Voorwaarden en tarieven worden zoveel mogelijk geharmoniseerd.
 - De gemeente zorgt op korte termijn voor een goed werkende en gebruiksvriendelijke parkeerapp.
 - De ChristenUnie wil dat de gemeente gaat onderzoeken of er meer plekken aan de rand van Hilversum en op OV-knooppunten kunnen komen waar mensen hun auto kunnen parkeren om over te stappen op kleinschalig openbaar vervoer of deelvervoer. Bij nieuwe gebiedsontwikkelingen, zoals Sportpark, komen zulke plekken waar mogelijk bovengronds, zodat ze flexibel zijn voor de toekomst. Ook kunnen ze mogelijk helpen bij de opslag en verdeling van energie met elektrische auto's en buurtbatterijen.

Uitbreiding betaald parkeren alleen bij voldoende draagvlak inwoners

9

Een betrouwbare overheid

De ChristenUnie staat op voor een open en transparante overheid die de waarheid dient, recht doet en de vrijheid verdedigt. We willen dat inwoners betrokken en gehoord worden, waarbij er aandacht is voor de belangen van minderheden. We zorgen voor veiligheid en bestrijden criminaliteit. We zorgen daarbij voor de grondrechten en digitale veiligheid.

Voor alle inwoners,
niet het recht van
de sterkste

De ChristenUnie draagt bij aan een samenleving waar mensen elkaar zien en helpen, verbinding zoeken en over verschillen praten. In deze tijd lijken dictators en presidenten het voor het zeggen te hebben, met hun grillen en hun manier van praten. Het recht van de sterkste lijkt te triomferen. Maar de ChristenUnie staat op voor de sterkte van het recht, voor vrede stichten, voor omzien naar elkaar. Een betrouwbare overheid is ook een overheid die uitspreekt dat zij niet alle problemen van mensen kan oplossen. Mensen redden het niet altijd alleen, en zelfs niet altijd samen. De gemeente heeft dan als taak naast en achter inwoners te staan. Inwoners moeten een beroep kunnen doen op de overheid als hun vrijheid, gezondheid, veiligheid of bestaanszekerheid in het geding is. Om die reden is het goed dat de overheid ook grenzen aangeeft, handhaaft, normeert en kadert. Daarbij wordt goed bestuur gevormd door mensen met een sterk moreel en integer kompas. Waarbij het lokaal bestuur eindverantwoordelijk blijft.

Binnen de gemeenteraad zet de ChristenUnie zich in voor luisteren naar mensen en samenwerken. Voor veel mensen is de samenleving complex. Veel ouderen, nieuwkomers en laaggeletterden vinden

het vaak ingewikkeld om op tijd en de juiste informatie te vinden of om bij de overheid aan te kloppen voor hulp. De ChristenUnie wil dat de gemeente Hilversum haar regels zo simpel mogelijk houdt. Elke inwoner van Hilversum heeft recht op een rechtvaardige behandeling, onafhankelijk van gender, afkomst, handicap of andere status. Het bestrijden ervan kan niet door de politiek of de gemeente alleen. De hele samenleving speelt hierin een rol. Hierbij past een overheid die meedenkt, participeert, drempels verlaagt en faciliteert.

Als ChristenUnie-fractie zijn wij in alles betrouwbaar en constructief. We laten ons daarbij leiden en inspireren door God die van mensen vraagt: “... niets anders dan recht te doen, trouw te blijven en bescheiden de weg te gaan van je God.” (Micha 6:8).

Waar staan wij voor op Een overheid die te vertrouwen is

- Open, herkenbaar en betrokken aanwezig in Hilversum.
- Inzet op goede relaties met haar inwoners.
- Eerlijk is en geen beloftes doet die niet na te komen zijn.
- Waar inwoners een beroep op kunnen doen, als hun vrijheid, gezondheid, veiligheid of bestaanszekerheid in het geding is.
- En ook grenzen aangeeft, handhaaft, normeert en kadert.
- Haar regels zo simpel mogelijk houdt.
- De bereikbaarheid en dienstverlening van de gemeente hoge prioriteit geeft.
- Die efficiënt financieel beleid voert en die risico's goed monitort en beheerst en eventueel bijstuurt.
- Die AI gebruikt als dit de dienstverlening verbetert. Menselijk contact, privacy en een fysieke route blijven echter altijd beschikbaar en hebben de voorkeur.

Elke wijk en elk dorp
een eigen buurtbudget
voor lokale initiatieven

Bewoners- én overheidsparticipatie

- In Hilversum gaan we, vanuit vertrouwen, actief werk maken van ‘right to challenge’ (uitdaagrecht). Het recht om als bewoners de gemeente uit te dagen en aan te geven dat je, bijvoorbeeld als wijk of als dorp een voorziening zelf in stand wilt en kunt houden.
- Wij geven inwoners meer zeggenschap door per dorp een budget beschikbaar te stellen voor lokale initiatieven die de leefbaarheid vergroten.
- Inwoners vroegtijdig open en eerlijk betrekken bij beleidskeuzes en/of grote ontwikkelingen.

De mening van jongeren meer betrekken bij besluitvorming

- Heldere procesafspraken bij burgerparticipatie. Onder andere geven wij dorps- en wijkregisseurs, en inwoners meer ruimte om initiatieven uit de wijken en dorpen te ondersteunen.

Betrekken van jongeren

- In Hilversum wil de ChristenUnie zich inzetten om de inspraak van jongeren te verbeteren. De beslissingen die wij nu nemen, gaan over hun toekomst.
- Plannen van de gemeente moeten ook getoetst worden op de gevolgen voor jongeren (generatiecheck).
- De ChristenUnie gaat het college verzoeken om 18-jarigen bij verkiezingen via een brief persoonlijk uit te nodigen om voor de eerste keer hun stem uit te brengen.
- Hilversum zorgt er voor dat alle leerlingen uit de groepen 6 t/m 8 van de basisscholen uit de gemeente zicht krijgen op wat de gemeenteraad doet, bijvoorbeeld door het organiseren van gastlessen over/vanuit de gemeentepolitiek of deel te kunnen nemen aan het spel 'Democracy'.
- Hilversum behoudt een kinderburgemeester en een kindergemeenteraad.

Discriminatie en racisme

- In Hilversum besteedt de gemeente structureel aandacht aan racisme en discriminatie, in ieder geval door als lokale overheid met de samenleving in gesprek te gaan. Specifiek moet hierbij aandacht zijn voor jongeren.
- Een betrouwbare overheid is herkenbaar en representatief. Daarom is het goed om aandacht te hebben voor diversiteit binnen de gemeenteraad, het college en de ambtelijke staf, bijvoorbeeld op het gebied van leeftijd, gender, achtergrond en opleidingsniveau.
- Medewerkers binnen de gemeentelijke organisatie moeten over voldoende kennis en vaardigheden op het gebied van discriminatie, antisemitisme en racisme beschikken. Daarom volgen zij een training die bijdraagt aan intercultureel vakmanschap.

Communicatie

- Inwoners moeten informatie van de gemeente goed kunnen begrijpen, daarom communiceert de gemeente zo duidelijk en eenvoudig mogelijk met inwoners, zowel op de website als bij schriftelijke communicatie (taalniveau B1).
- Aanvragers van (bouw)projecten worden minimaal een week vooraf geïnformeerd als hun behandelstuk in de commissie/raad besproken gaat worden.

Geen bezuinigingen
ten koste van onze
kwetsbare inwoners

- We willen dat berichten over aanvragen en besluiten, zoals vergunningen, (bestemmings)plannen en lokale regelgeving niet alleen digitaal zijn in te zien maar ook in de lokale papieren media verschijnen.
- In Hilversum kunnen inwoners/ondernemers, naast de digitale weg, altijd bij een fysiek loket met hun vragen bij de gemeente terecht.
- Meer vertrouwen, minder regels: elk jaar komt het college met voorstellen voor regels die geschrapt, vereenvoudigd of samengevoegd kunnen worden.

Financiën

- In de afgelopen jaren is het takenpakket van alle gemeenten flink uitgebreid. Hierbij zijn de financiële risico's toegenomen. De beleidsvrijheid is beperkt en door bezuinigingen van de Rijksoverheid op de uitkering uit het Gemeentefonds ligt er een grote druk op het financieel beleid. Uitgangspunt is dat gemeenten voldoende geld van het Rijk moeten ontvangen om hun taken goed te kunnen uitvoeren.
- De ChristenUnie kiest voor financieel verantwoord beleid. Wij vinden dat de schuldquote van de gemeente niet boven de 130% mag uitkomen en dat begrotingen gebaseerd moeten zijn op realistische aannames en uitvoerbare plannen. Alleen met gezonde financiën kunnen we blijvend investeren in voorzieningen, leefbaarheid en zorg voor elkaar.
- De ChristenUnie dringt aan op efficiënt financieel beleid en het goed in beeld hebben, houden en beheersen van risico's zoals de grote (bouw)projecten en ook de uitgaven in de Jeugdzorg en de Wmo die goed gemonitord en zo nodig bijgestuurd moeten worden.
- Bij bezuinigingen wil de ChristenUnie de posten die te maken hebben met de nood van individuele inwoners, zorg, veiligheid, beheer en onderhoud van bestaande voorzieningen zo veel mogelijk ontzien.
- Zorg voor elkaar en zeker voor onze kwetsbare medemensen staat voorop bij het maken van financiële en beleidsmatige afwegingen.
- Spaarzaamheid en een behoudende financiële koers zijn leidend, dus geen risicovolle investeringen.
- Bij gezond financieel beleid horen voldoende reserves om calamiteiten te kunnen opvangen.
- Structurele uitgaven moeten met structurele middelen begroot worden en dus niet met incidentele meevallers.
- De dienstverlening van de gemeente (heffingen en leges) is zoveel mogelijk kostendekkend. Bij problemen die gemeentegrenzen overstijgen zoeken we naar samenwerking en solidariteit.
- De ChristenUnie wil toekomstige generaties niet opzadelen met de gevolgen van slecht (financieel) beleid van hun voorgangers.

10

Een veilige samenleving

De ChristenUnie staat op voor een weerbare samenleving als voorbereiding op crises en onzekerheid in een wankelende wereld. In de toenemende zorgen over veiligheid is de oplossing niet ieder voor zich, maar een samenleving waarin mensen naar elkaar omzien.

Waar staan wij voor op

Iedere samenleving kent bronnen van geborgenheid: een straat, een wijk, een buurtcentrum, een vereniging, of de kerk. Zij kunnen hoekstenen zijn van sociale veiligheid, van vertrouwen voelen, houvast en zingeving bieden. Daarin investeren is hard nodig in onze geïndividualiseerde samenleving.

Naar elkaar omzien is de beste vorm van preventie

Iedereen moet zich ook in de avond veilig op straat kunnen voelen. Veilig kunnen uitgaan, werken, fietsen, reizen en thuiskomen moet vanzelfsprekend zijn voor iedereen, ongeacht leeftijd, geslacht, geaardheid, achtergrond of beperking. Dat vraagt om een verzorgde openbare ruimte, goede verlichting, meldingsbereidheid, zichtbare handhaving en een overheid die signalen serieus neemt. Drank, drugs en gokken maken veel kapot in mensenlevens. De ChristenUnie wil verslaving en drugsproblematiek bestrijden, inclusief hennepkwekerijen, drugslabs en drugscriminaliteit. We willen voorkomen dat mensen, en in het bijzonder jongeren, in de criminaliteit belanden en bestrijden ondermijning. Mensenhandel betekent per definitie het uitbuiten van mensen. Dat komt niet alleen voor in de prostitutie, maar ook in arbeidsrelaties en in criminele uitbuiting van jongeren en andere kwetsbare mensen. Ook daartegen moet Hilversum, als centrumgemeente in de regio, actief optreden.

Vrouwen
moeten
veilig over
straat
kunnen

Het is goed om lokale dreigingsscenario's te oefenen. Op basis van dreigingsbeelden is het mogelijk een scenario uit te kiezen dat past bij de omgeving. Lokale overheden kunnen inwoners mee laten doen. Op deze manier wordt crisisbeheersing niet alleen iets van de lokale overheid, maar van ons allemaal. Naast wat de samenleving zelf kan doen, heeft de overheid de taak om inwoners zo goed mogelijk te beschermen en criminaliteit te bestrijden. Dit betekent dat er actief wordt ingezet op de bestrijding van straatintimidatie en relatiegeweld, zoals femicide, seksueel grensoverschrijdend gedrag, stalking en huiselijk geweld. In Hilversum gaat veiligheid over een stad met een centrumfunctie en over omliggende dorpen: de veiligheidsvraag rond de Groest is dan ook anders dan op recreatieparken of in rustige woonstraten. Daarom kiezen we voor een aanpak die dichtbij is: zichtbaar op straat, stevig waar dat moet en altijd gericht op herstel van vertrouwen.

Radicalisering vormt een bedreiging voor de manier waarop wij in Nederland in vrijheid en veiligheid leven. Dit ontstaat als personen of groepen opvattingen ontwikkelen die haaks staan op de democratische rechtsorde en bereid zijn daar in de praktijk consequenties aan te verbinden. Naast het beschermen van de samenleving als geheel heeft de overheid ook een taak bij het beschermen van de individuele (minderjarige) inwoner. Het weerbaar maken van individuen tegen radicaal gedachtengoed werkt preventief. Vooral jongeren die op zoek zijn naar hun plek in de samenleving zijn kwetsbaar.

10.1 Fysieke en sociale veiligheid

Veilige en leefbare buurten ontstaan wanneer mensen naar elkaar omzien. In samenwerking met wijkagenten, handhavers, ondernemers, scholen, woningcorporaties, buurtorganisaties en inwoners werkt de gemeente aan een Hilversum waar mensen zich thuis en veilig voelen. De aanpak kan per wijk, buurt of dorp verschillen. Voorop staat dat inwoners weten waar ze terechtkunnen, dat meldingen serieus worden genomen en dat de overheid zichtbaar is waar dat nodig is.

Het uitgaanscentrum heeft hoge prioriteit. Wie uitgaat, werkt in de horeca, onderweg is naar huis of in het centrum woont, moet kunnen rekenen op een veilige openbare ruimte. Dat vraagt om goede afspraken met horeca, politie, handhaving, ondernemers en omwonenden. Veiligheid in het centrum gaat ook over routes naar het station, fietsparkeren, verlichting, toezicht, aanpak van intimidatie en het voorkomen van overlast door alcohol en drugs.

- Waar staan wij voor op**
- **Zichtbare aanwezigheid.** Wijkagenten en BOA's zijn zichtbaar en aanspreekbaar op straat en online. Het gaat niet in de eerste plaats om meer handhavers, maar om duidelijke prioriteiten en zichtbare handhaving op plekken en tijden waar inwoners onveiligheid of overlast ervaren. Preventie en de-escalatie zijn daarbij belangrijk.
 - **Handhaving.** Bij overtredingen moet worden gehandhaafd, zodat de grenzen duidelijk zijn. Dat geldt ook voor kleine overtredingen als: foutparkeren, hondenpoep laten slingeren of je niet houden aan de verkeersregels.
 - **Veilig werken voor hulpverleners.** Politieagenten, BOA's, brandweer, ambulancepersoneel, zorgmedewerkers en andere hulpverleners moeten hun werk veilig kunnen doen. Agressie, bedreiging en geweld tegen hulpverleners worden niet geaccepteerd. De gemeente maakt hierover duidelijke afspraken met politie, veiligheidsregio, werkgevers en maatschappelijke organisaties, stimuleert melden en aangifte doen en zorgt dat slachtoffers goede steun en nazorg krijgen.
 - **Veilig uitgaan.** Voor het uitgaanscentrum komen duidelijke afspraken met horeca, politie, handhaving, ondernemers en omwonenden over openbare orde, alcohol- en drugsgebruik, geluid, afval, toezicht, veilige looproutes en het veilig thuiskomen van bezoekers en personeel. Ook zetten we in op bewustwording bij uitgaand publiek: samen uit, samen thuis en omzien naar elkaar.
 - **Natuurbranden.** Het voorkomen en bestrijden van natuurbranden heeft blijvend de hoogste prioriteit. Door klimaatverandering nemen droogte en risico's toe. Daarom blijft het rookverbod op de hei en in

Meldingen van inwoners over onveiligheid worden serieus genomen

Een dekkend
AED netwerk
in alle wijken
en dorpen

kwetsbare natuurgebieden duidelijk gecommuniceerd en gericht gehandhaafd, worden inwoners en bezoekers duidelijk geïnformeerd, oefenen we lokale natuurbrandscenario's en zorgen we dat de brandweer over voldoende mensen, materieel en middelen beschikt om snel en effectief op te treden.

- **Gebiedsgerichte aanpak.** Bij overlast in het centrum, rond recreatieparken of in andere buurten komt een specifieke aanpak in overleg met betrokken partijen. Daarbij is aandacht voor slachtoffers en hun omgeving, maar ook voor herstelgericht werken met daders en veroorzakers van overlast.
- **Melden moet lonen.** Inwoners weten waar zij makkelijk een melding kunnen maken van overlast, vandalisme en crimineel gedrag. De politie of gemeente koppelt waar mogelijk terug wat met meldingen is gedaan.
- **Buurtpreventie.** Inwoners worden betrokken bij veiligheid in hun directe omgeving via Burgernet, buurtpreventie-appgroepen en andere vormen van samen opletten met respect voor privacy, zonder vooroordelen en zonder eigenrichting.
- **Digitale veiligheid.** Digitale veiligheid hoort bij sociale veiligheid. In de wijkgerichte veiligheidsaanpak is daarom ook aandacht voor online bedreiging, sextortion, grooming, cyberpesten en digitale oplichting.
- **Digitale weerbaarheid.** De gemeente versterkt de digitale weerbaarheid van inwoners die extra kwetsbaar zijn, zonder digitale dienstverlening de enige route te maken.
- **Straatintimidatie en grensoverschrijdend gedrag.** Hilversum treedt actief op tegen straatintimidatie, bedreiging, stalking en seksueel grensoverschrijdend gedrag. Meldingen worden serieus opgepakt en slachtoffers weten waar zij terechtkunnen.
- **Cameratoezicht.** Cameratoezicht in het centrum blijft mogelijk waar het aantoonbaar bijdraagt aan veiligheid en binnen de wettelijke kaders past. Uitbreiding naar nieuwe plekken gebeurt terughoudend, alleen wanneer veiligheid overtuigend in het geding is, met regelmatige evaluatie en respect voor privacy.
- **Vuurwerkverbod handhaven.** Het vuurwerkverbod vraagt om duidelijke communicatie vooraf, zichtbare handhaving op illegaal vuurwerk en een veilige jaarwisseling voor inwoners, hulpverleners, dieren en kwetsbare groepen.
- **AED-netwerk.** De ChristenUnie zet zich in voor een dekkend netwerk van 24 uur per dag toegankelijke AED's en voor de inzetbaarheid van burgerhulpverleners via 112. Waar nodig ondersteunt de gemeente bewonersinitiatieven, verenigingen en maatschappelijke organisaties bij aanschaf, plaatsing en registratie.

De online
verkoop van
drank en drugs
aan jongeren
moet stoppen

- **Weerbaarheid bij crises.** Hilversum oefent lokale dreigingsscenario's, zoals langdurige stroomuitval, extreme weersomstandigheden, overstroming of een grote brand. Crisisbeheersing is niet alleen iets van de overheid, maar van ons allemaal. Wijkcentra, kerken en andere maatschappelijke organisaties kunnen herkenbare steunpunten zijn bij een crisis; de gemeente verkent dit actief met hen.
- **Aanrijtijden en hulpdiensten.** De gemeenteraad bespreekt jaarlijks de veiligheidsplannen met de burgemeester en betrokken organisaties. Daarbij wordt ook gekeken naar aanrijtijden van politie, brandweer en ambulance, juist voor de omliggende dorpen en de recreatiegebieden. Wanneer meer wegen een maximumsnelheid van 30 km/u krijgen, moet de impact hiervan op aanrijtijden zorgvuldig worden meegenomen. Als aanrijtijden onder druk staan, onderzoekt de gemeente met de veiligheidsregio en hulpdiensten of aanvullende voorzieningen of standplaatsen nodig zijn.
- **Brandweervrijwilligers.** Een deel van de brandweezorg wordt geleverd door vrijwilligers. De ChristenUnie waardeert hen en wil dat de gemeente zich inzet om vrijwilligers te behouden en zo nodig te werven. Daarbij is aandacht voor goede opleiding, oefening en een betekenisvolle inzet van vrijwilligers.

10.2 Drank- en drugsgebruik en gokken

Drank, drugs en gokken kunnen levens beschadigen en gezinnen ontwrichten. Elk leven is kostbaar en verdient aandacht, ook het leven van iemand die kampt met een verslaving. De ChristenUnie wil daarom stevig optreden tegen drugscriminaliteit en tegelijk investeren in preventie, voorlichting en zorg. Drugsgebruik mag niet normaal worden gevonden, zeker niet onder jongeren. Hilversum heeft als centrumgemeente een eigen verantwoordelijkheid. De ChristenUnie kiest voor heldere grenzen: geen nieuwe coffeeshops, vermindering waar mogelijk, strikte handhaving op bestaande coffeeshops.

- Waar staan wij voor op**
- **Normalisering tegengaan.** De gemeente ontmoedigt het toenemende gebruik en de groeiende acceptatie van synthetische drugs. Ook incidenteel gebruik wordt niet als onschuldig of normaal gepresenteerd.
 - **Online verkoop aanpakken.** Hilversum treedt actief op tegen de online verkoop en verspreiding van alcohol, drugs en andere verslavende middelen onder jongeren, ook via sociale media en berichtenapps. Signalen worden snel opgepakt en gedeeld met politie, scholen, ouders, verslavingszorg en andere betrokken partners, zodat handelaren worden aangepakt en jongeren beter worden beschermd.
 - **Voorlichting.** Hilversum stelt beleid op voor actieve voorlichting aan jongeren op middelbare scholen

NIX18

en aan ouders/verzorgers over alcohol, drugs, roken/vapen, verslaving, groepsdruk en de risico's van drugsgebruik. Daarbij is expliciet aandacht voor de normalisering van vaperen onder jongeren.

- **GGD-monitoring.** De GGD krijgt voldoende middelen om periodiek te monitoren hoe het staat met middelengebruik in Hilversum. De gemeenteraad ontvangt hierover ten minste elke twee jaar informatie, zodat beleid tijdig kan worden bijgesteld.
- **Alcoholwet handhaven.** Goed geschoolde handhavers en een adequaat handhavingsplan zorgen voor strenge handhaving van leeftijdsgrenzen op alcohol.
- **Samen optrekken.** De strijd tegen drank- en drugsgebruik voert Hilversum samen met scholen, ouders, verslavingszorg, horeca, politie, sportverenigingen, kerken, moskeeën en andere betrokkenen.
- **Coffeeshops.** Er komen geen nieuwe coffeeshops in Hilversum. Als een coffeeshop verdwijnt, komt er geen nieuwe voor terug. Waar mogelijk wordt het aantal coffeeshops verminderd.
- **Strikte handhaving.** Bij bestaande coffeeshops wordt actief gehandhaafd op landelijke criteria en op lokale afstandscriteria tot scholen en andere plekken waar veel jongeren komen. Dus Andorra moet sluiten?
- **Geen gemeentelijke wietteelt.** De ChristenUnie is tegen het zelf telen van wiet door gemeenten. Tegen illegale hennepkwekerijen, drugslabs en dumping van drugsafval wordt hard opgetreden.
- **Lachgas en nieuwe middelen.** Hilversum handhaaft op overlast door lachgas en andere middelen waar dat juridisch mogelijk is en werkt regionaal samen om gebruik van nieuwe middelen en drugs-gerelateerde criminaliteit tijdig in beeld te krijgen.
- **Reclamebeleid.** Hilversum voert actief beleid voor reclame in de openbare ruimte. Reclame die gokken, alcohol, roken, discriminatie, vreemdgaan of vrouwonvriendelijke beelden normaliseert of promoot, wordt zoveel mogelijk geweerd.
- **Evenementen en horeca.** Bij evenementen en in het uitgaansleven worden heldere afspraken gemaakt over alcohol, drugs, beveiliging, geluid, afval en volksgezondheid.

10.3 Prostitutie en mensenhandel

Prostitutie is geen gewoon beroep. Er is bijna altijd sprake van machtsongelijkheid, economische ongelijkheid en genderongelijkheid. Criminaliteit, mensenhandel, uitbuiting, eenzaamheid en andere sociale problemen zijn de schrijnende werkelijkheid achter de schone schijn. Met de verschuiving van prostitutie van clubs en bordelen naar thuiswerken en online aanbod neemt de onzichtbaarheid toe en daarmee ook het risico op uitbuiting.

Hulp voor
iedereen die
wil stoppen
met prostitutie

Hilversum heeft als centrumgemeente een belangrijke regionale verantwoordelijkheid. Wie slachtoffer is van loverboys, pooiers, mensenhandelaren of andere uitbuiters moet bescherming, opvang en perspectief krijgen. Iedereen die wil stoppen met prostitutie moet daarbij geholpen worden.

- **Centrumgemeente.** Hilversum borgt binnen de regio de functie van zorgcoördinator en ketenregisseur voor slachtoffers van prostitutie en mensenhandel.
- **Veilige opvang.** Hilversum zorgt, in samenwerking met de regio, voor veilige opvang en begeleiding van slachtoffers van loverboys, pooiers en mensenhandelaren.
- **Uitstapprogramma's.** Hilversum investeert in uitstapprogramma's voor mensen die willen stoppen met prostitutie, bij voorkeur met inzet van deskundige hulpverleningsorganisaties.
- **Geen uitbreiding en zicht op verschuiving.** De ChristenUnie wil geen nieuwe seksinrichtingen. Tegelijk wordt in beleid en toezicht rekening gehouden met de verschuiving naar thuiswerk en online aanbod.
- **Controle en zorg.** Prostitutiecontrole en controle door de GGD vinden structureel plaats. GGD, Sociaal Plein en andere aan de gemeente gerelateerde organisaties informeren proactief over uitstapprogramma's en hulp.
- **Training van professionals.** Buurtprofessionals, sociaal team, handhaving en relevante zorgorganisaties krijgen training om loverboy-situaties, thuisprostitutie, online seksuele uitbuiting en mensenhandel te herkennen. Zij maken afspraken met de politie over handhaving, melding en begeleiding.
- **Aandacht functionaris mensenhandel.** Hilversum zorgt voor continuïteit in de functie van aandacht functionaris mensenhandel. Deze persoon werkt samen met politie, GGD, zorgcoördinator, ketenregisseur en maatschappelijke organisaties.
- **Alle vormen van uitbuiting.** De aanpak richt zich niet alleen op seksuele uitbuiting, maar ook op arbeidsuitbuiting en criminele uitbuiting. Arbeidsmigranten, ongedocumenteerden en jongeren verdienen daarbij extra bescherming.
- **Bewustwording.** Hilversum werkt aan bewustwording onder inwoners, ondernemers en professionals over signalen van mensenhandel en uitbuiting, en legt uit waar meldingen kunnen worden gedaan.
- **Streng voorwaarden.** Exploitanten in de prostitutiesector die regels overtreden of misstanden toestaan, worden streng aangepakt.

10.4 Ondermijning

Ook in Hilversum moeten we ons bewust zijn van de invloed van grootschalige criminele organisaties. Criminelen gebruiken vastgoed, ondernemingen en kwetsbare plekken om crimineel verkregen geld wit te wassen of activiteiten af te schermen. Ondermijning vraagt in Hilversum om maatwerk: in het centrum en op bedrijventerreinen, maar ook rond recreatieparken, campings, plassen en vrijkomende panden in de omliggende dorpen.

Een succesvolle aanpak van ondermijning begint bij een integer en weerbaar lokaal bestuur en ambtenarenapparaat. Tegelijk zijn inwoners, ondernemers, wijkagenten en beheerders van recreatieparken belangrijke ogen en oren. Zij moeten weten welke signalen kunnen wijzen op ondermijning en waar zij veilig melding kunnen doen.

Een succesvolle aanpak van ondermijning begint met een integer bestuur

- **Periodieke evaluatie.** Hilversum evalueert periodiek de aanpak van ondermijning en werkt nauw samen met politie, Openbaar Ministerie, regio en RIEC.
- **Bibob.** De Wet Bibob wordt zo veel mogelijk en gericht ingezet om te voorkomen dat de gemeente onbedoeld criminele activiteiten faciliteert.
- **Centrum en bedrijventerreinen.** De gemeente is alert op signalen van ondermijning in vastgoed, horeca, winkelpanden, dienstverlenende bedrijven en bedrijventerreinen, zeker wanneer activiteiten nauwelijks economisch rendement lijken te kunnen opleveren.
- **Recreatieparken en campings.** Toezicht en handhaving op recreatieparken, vakantieparken en campings blijven nodig. Gemeente en wijkagenten onderhouden goed contact met beheerders, eigenaren en bewoners. Bij signalen van ondermijning, illegale activiteiten of strijdig gebruik wordt opgetreden binnen de geldende wet- en regelgeving en het actuele gemeentelijke beleid. Registratie van gasten en gebruikers dient op orde te zijn.
- **Vrijkomende panden.** De gemeente stimuleert hergebruik van vrijkomende panden en houdt toezicht op mogelijk illegaal of ondermijnend gebruik.
- **Inwoners en ondernemers betrekken.** Hilversum betreft inwoners en ondernemers actief bij het herkennen en melden van vermoedens van ondermijnende activiteiten.
- **Jonge aanwas voorkomen.** De gemeente kijkt naar aansluiting bij effectieve preventieve aanpakken om jonge aanwas in de criminaliteit te voorkomen en jongeren uit de criminaliteit te halen. De concrete uitwerking sluit aan bij het hoofdstuk over jeugd.

- **Weerbaar bestuur.** Raad, college en ambtelijke organisatie hebben voldoende kennis van integriteit, kwetsbaarheden en de verwevenheid van onder- en bovenwereld.

10.5 Radicalisering

Radicalisering, waarbij wordt opgeroepen tot geweld of waarin de democratische rechtsorde wordt afgewezen, vormt een bedreiging voor de manier waarop wij in vrijheid en veiligheid leven. Het is tegelijk niet alleen een veiligheidsvraagstuk, maar ook een maatschappelijk vraagstuk. Vooral jongeren en inwoners die zoeken naar houvast, identiteit of erkenning kunnen kwetsbaar zijn voor radicaal gedachtengoed, ook online.

De ChristenUnie wil dat Hilversum inzet op preventie, vroegsignalering en vertrouwen. Naast het beschermen van de samenleving heeft de overheid ook een taak in het beschermen van de individuele inwoner die dreigt af te glijden.

Samenwerking. Hilversum werkt samen met politie, scholen, wijkteams, maatschappelijke organisaties en geloofsgemeenschappen om radicalisering tijdig te herkennen en tegen te gaan.

Vroegsignalering. Professionals en vrijwilligers die dicht bij inwoners staan, weten waar zij zorgen kunnen bespreken en hoe zij zorgvuldig kunnen handelen.

Democratische rechtsstaat. Hilversum draagt actief uit dat vrijheid, verantwoordelijkheid, gelijkwaardigheid en respect voor de democratische rechtsstaat de basis vormen van onze samenleving.

Radicalisering
vroegtijdig
herkennen bij
kwetsbare
jongeren

Samen opstaan voor het goede

Verkiezingsprogramma 2026-2030

• tekst: fractie ChristenUnie Hilversum • opmaak & foto's: Bart Landman, hstotaal.nl

ChristenUnie Hilversum